

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

ČASOPIS KOMORY PODNIKŮ KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

ŘÍJEN – PROSINEC/2021

BEZPEČNOST

S PROFESIONÁLY

**MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ
PRÁVNÍCH ÚPRAV
SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ
ČINNOSTI EVROPSKÝCH
STÁTŮ**

**DYNAMICKÁ BEZPEČNOST
V UPRCHLICKÝCH
ZAŘÍZENÍCH**

**NA POMOC DĚTEM
VĚZNĚNÝCH RODIČŮ**

ISSN 2336-4793

9 772336 479003

WWW.KPKBCR.CZ

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

BEZPEČNOST

S PROFESIONÁLY

Šéfredaktor

Mgr. et Bc. Kateřina Poludová, DiS.

Jazyková spolupráce

PhDr. Alena Hasáková

Redakční rada

Ing. Václav Jahodář

Mgr. et Bc. Kateřina Poludová, DiS.

PhDr. Ivo Kolář, DiS.

doc. PhDr. Barbora Vegrachtová, Ph.D., MBA

Inzerce

kpkbcr@volny.cz

Nesignované fotografie a články

Redakce

Vydavatel

KPKB ČR, Vrážská 1562/24a,
153 00 Praha 5

Registrace

Bezpečnost s profesionály

MK ČR E 20140

ISSN 2336-4793

Tisk

Bittisk s r. o. B. Němcové 53,
746 01 Opava

Rozšiřování zdarma

Autorská práva vykonává vydavatel,
užití celku nebo částí, rozmnožování
a šíření jakýmkoli způsobem
je bez výslovného souhlasu
vydavatele zakázáno.

Na zadních stranách obálky
členové KPKB ČR

OBSAH

Mezinárodní srovnání právních úprav soukromé bezpečnostní činnosti evropských států	2
Tisková zpráva z konference „Ochrana měkkých cílů II. 2021“	6
Dynamická bezpečnost Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra /SUZ MV/	7
„Chytrá města“ a související bezpečnostní výzvy	11
Obecní policie a privatizace bezpečnosti v evropských zemích	15
Prestížní mezinárodní setkání strážníků bude!	16
INCRISCO Zakázková výroba instruktážních materiálů	17
Nezákonný obchod s omamnými a psychotropními látkami	19
Porovnání kriminalistické olfaktoriky a kriminalistické olfaktoriky	23
Na pomoc dětem vězněných rodičů Pod hlavičkou Mezinárodního vězeňského společenství	27
Nezisková organizace Květina Působící v Ústeckém kraji, v oblasti ORP Teplice	29
Kriminalisticko taktické aspekty fyziodetekce při realizaci komerční detektivní činnosti a detektivního servisu	31
BEZPEČNOST Teoreticko-metodologické východiská Radoslav Ivančík recenze na knihu	34

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

setkáváme se spolu na začátku nového roku, a tak mi dovoluji popřát Vám hodně štěstí, úspěchů a především zdraví. Čeká nás náročné období, které vyplývá jak ze stále pokračujících problémů s pandemií Covid-19, tak z problémů týkajících se nárůstu cen energií a dalších komodit.

Nás, jakožto představitele oborového společenstva komerční bezpečnosti, čekají v tomto roce další jednání k přípravě návrhu zákona o bezpečnostních činnostech. K tomuto účelu byla v gesci samostatného oddělení soukromých bezpečnostních služeb Ministerstva vnitra, pod vedením prvního náměstka Ministerstva vnitra, zřízena pracovní skupina, která se ke svému prvnímu jednání sešla již 7. prosince 2021. Naše Komora má v této pracovní skupině také své zastoupení. Věřím, že se nám podaří nalézt shodu mezi předkladateli zákona i jeho odběrateli a vznikne inovativní legislativní materiál, který bude reflektovat stávající poměry i potřeby oboru komerční bezpečnosti.

Ing. Václav Jahodář
prezident KPKB ČR

MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ PRÁVNÍCH ÚPRAV SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ ČINNOSTI EVROPSKÝCH STÁTŮ

Mezinárodní srovnání právních úprav soukromé bezpečnostní činnosti v některých státech Evropy obsahovala již důvodová zpráva k prvnímu návrhu zákona o soukromé bezpečnostní činnosti, která byla zpracována v roce 2011. V té době bylo podle našich záznamů v Evropské unii 14 států, které měly schválenou zákonnou úpravu soukromé bezpečnostní činnosti. Jednalo se o Řecko, Velkou Británii, Rumunsko, Francii, Nizozemí, Belgii, Švédsko, Dánsko, Španělsko, Maďarsko, Slovensko, Estonsko, Lotyšsko a Litvu.

Nicméně podrobné údaje o úpravách jsme v té době neměli. V průběhu několika legislativních procesů, které jsme s návrhem zákona o soukromé bezpečnostní činnosti absolvovali, jsme neustále slyšeli: „A proč to neuděláte jako v Polsku?“, nebo „Proč to neuděláte, jako je to tam a tam...?“

Až jednoho krásného dne v roce 2019 došla mému kolegovi Mgr. Václavu Zemanovi trpělivost, začal „brouzdat“ po internetu a zjišťovat, které státy EU a Evropy vůbec mají ve svých právních řádech samostatnou právní úpravu soukromé bezpečnostní činnosti. Výsledek byl šokující! Ze 40 států Evropy mělo samostatnou právní úpravu 37 států, včetně např. Albánie, Kazachstánu, Kosova, Rumunska a Ruska. Kromě České republiky nemělo samostatnou právní úpravu ještě Rakousko a Německo, kde je však velmi silné postavení cechovních spolků, bez jejichž souhlasu nepovolí živnostenský úřad podnikání žádnému subjektu.

Toto naše zjištění jsme publikovali jako přílohu č. 5 Důvodové zprávy a byla i součástí vládního návrhu zákona

o soukromé bezpečnostní činnosti, který vláda schválila na svém zasedání 27. dubna 2020 a předložila Poslanecké sněmovně, kde je znám jako neprojednaný Sněmovní tisk 858 a je myslím volně k dispozici na stránkách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Tento přehled, který byl předložen do sněmovny, poskytoval pouze rámcové údaje, které se nám podařilo vyčíst z nedokonalých překladů zákona. Nás však zajímaly i jiné informace, které nebylo možno vyčíst ani z nejlepšího překladu, ačkoli pro nás měly velký význam, jak do budoucna případně zákon uchopit.

Oslovili jsme proto naše stálé zastoupení v Evropské unii a požádali kolegy v Bruselu, aby se obrátili na ostatní stálá zastoupení zemí Evropské unie a tyto potřebné informace pro nás zjistili. U států, které nejsou členy Evropské unie, jsme informace získali prostřednictvím našich zastupitelských úřadů. Ostatní informace o státech (rozlohu, počet obyvatel, státní zřízení apod.) jsme shromáždili pomocí veřejně dostupných zdrojů a z Wikipedie.

STÁT	rozloha	počet obyvatel	průměrný měsíční příjem	oprávnění k podnikání (povolání – drah)	dobu platnosti oprávnění	kdo vydává povolení	zpoplatnění licence	povinné pojistění ze zákona	existence podnikacích subjektů	existence bezpečnostní licence pro vlastní potřebu	má povolení cizozemci nebo pouze uzenou platnost	počet subj. podnikajících v komerční bezpečnosti	počet zam. v subj. poskytujících komerční bezpečnost	mají zam. oprávnění k používání	je toto oprávnění stejné jako pro běžného občana	povinná komora ze zákona
ALBÁNIE	28 748 km²	2 881 051	308 109,26 (111 Kč)	Komora a h.c.	Neomezená	sdílí se podle místní komory, zeměpisná poloha obce, polozeměpisná	2000	NE	NE	ANO (přísl. státní, soukromá, veřejná správa a komory)	Gratifikace platnost	194	8911	2000	2007	NE
BELGIE	30 528 km²	1 117 000	Nežádá	Komora	5 let	Místní úřady	Neplatí	2000	2007	2007	Neplatí	Nežádá	Nežádá	2000	NE	NE (je-li vyžadováno, musí být)
BOSNA A HERCEGOVINA	51 129 km²	3 534 547	Nežádá	Prostředí	Neomezená	Místní úřady	2002	2007	Neplatí	2007	Gratifikace platnost	95	84	2000	2007	2007 (komora ze zákona)
BULHARSKO	1 10 994 km²	7 990 004	Nežádá	Komora	Neomezená	sdílí se podle místní komory	2001	NE	Neplatí	2001	Gratifikace platnost (je-li vyžadováno, musí být)	2000	Nežádá	2000	2007	NE (komora ze zákona)
ČESKÁ REPUBLIKA	78 867 km²	10 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Prostředí	7 let	Policej	2000	NE	Neplatí	2000	Gratifikace platnost	95	10 000	2000	2000	NE
DÁNSKO	43 094 km²	5,6 mil.	15 407 (200 000 Kč)	Prostředí	Neomezená	Župní úřady	2000	NE	NE	NE	Gratifikace platnost	1000 (platí i pro komory)	10 000	2000	2007	NE
FINSKO	130 000 km²	5,6 mil.	15 407 (200 000 Kč)	Prostředí	5 let	Státní úřady	2000	NE	NE	NE	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
FRAŇSKO	643 801 km²	64 380 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
ITÁLIE	301 345 km²	61 000 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
NETHERSKO	42 348 km²	16 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
PORTUGALSKO	92 090 km²	10 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
ROUMUNSKO	238 391 km²	21 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
SRBSKO	77 474 km²	7 100 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
ŠPÁŇSKO	505 992 km²	45 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
ŠVEDESKO	449 964 km²	9 000 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
UKRAJINA	603 700 km²	47 000 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
VLASKO	30 133 km²	1 100 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE

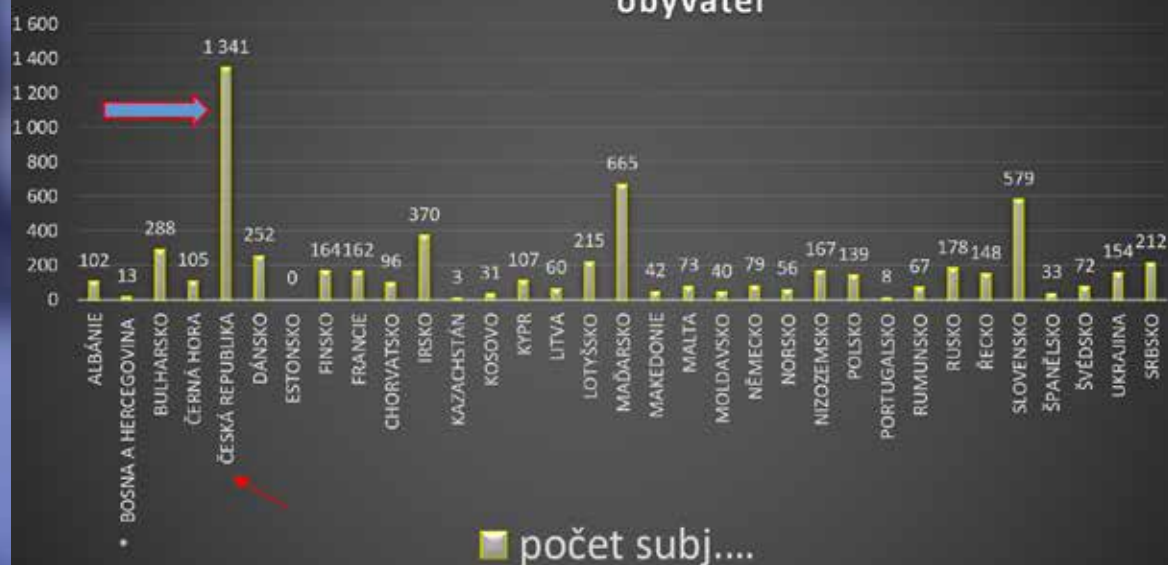
Tabulka č. 1 Údaje o státech od Albánie po Maltu (zvláštní režim je ve státě Bosna a Hercegovina, kde fungují dva samostatné státy federace – Bosna a Hercegovina a Republika srbská – což není totéž jako stát Srbsko).

STÁT	rozloha	počet obyvatel	průměrný měsíční příjem	oprávnění k podnikání (povolání – drah)	dobu platnosti oprávnění	kdo vydává povolení	zpoplatnění licence	povinné pojistění ze zákona	existence podnikacích subjektů	existence bezpečnostní licence pro vlastní potřebu	má povolení cizozemci nebo pouze uzenou platnost	počet subj. podnikajících v komerční bezpečnosti	počet zam. v subj. poskytujících komerční bezpečnost	mají zam. oprávnění k používání	je toto oprávnění stejné jako pro běžného občana	povinná komora ze zákona
MOLDAVSKO	33 843 km²	3 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Prostředí	5 let	Místní úřady	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
NĚMECKO	357 021 km²	82 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Prostředí	Neomezená	Župní úřady	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
POLSKO	312 685 km²	3 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	Neomezená	Policej	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
PORTUGALSKO	92 090 km²	10 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
RAKOVSKO	83 858 km²	8 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
ROMUNSKO	238 391 km²	21 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
SRBSKO	77 474 km²	7 100 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
ŠPÁŇSKO	505 992 km²	45 500 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
ŠVEDESKO	449 964 km²	9 000 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
UKRAJINA	603 700 km²	47 000 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE
VLASKO	30 133 km²	1 100 000	11 100 (21 000 Kč)	Komora	5 let	Gratifikace platnost	2000	NE	2007	2007	Gratifikace platnost	1000	10 000	2000	2007	NE

Vysvětlivky: BOSNA A HERCEGOVINA - Dva režimy: Jednak (Bosna a Hercegovina) Prostředí komora ze zákona ANO, Jednak (Republika srbská) Prostředí komora ze zákona NE

Tabulka č. 2 Údaje o státech od Moldavska po Ukrajinu a Srbsko (zvláštní režim je ve Švýcarsku, kde se každého kantonu týká jiná právní úprava).

Mezinárodní srovnání s přepočtem údajů na 1 milion obyvatel

Tabulka č. 3 Počet podnikajících subjektů v přepočtu na 1 milion obyvatel (zde extrém České republiky v počtu podnikajících subjektů obzvlášť vyniká).

Mezinárodní srovnání s přepočtem údajů na 1 milion obyvatel

Tabulka č. 4 Počet zaměstnanců soukromých bezpečnostních služeb v přepočtu na 1 milion obyvatel (zde je ČR s necelými 4 000 zaměstnanci v průměru srovnatelná s ostatními státy Evropy).

O získaná zjištění bychom se s vámi chtěli touto cestou podělit, protože v mnoha aspektech jsou pro nás velice zajímavá.

V následujících tabulkách si můžete tyto zjištěné skutečnosti prostudovat podrobněji, jen upozorňuji, že v mnoha ohledech jde o čísla nejen velmi zajímavá, ale i těžko vysvětlitelná. Když se podíváte například na Portugalsko, zjistíte, že co do rozlohy je jen o málo větší než naše republika a s naší republikou je srovnatelné, i co se týče počtu obyvatel. Dokonce je téměř srovnatelné i s počtem zaměstnanců pracujících v segmentu SBS, kdy tam pracuje v soukromých bezpečnostních službách 45 379 pracovníků a v České republice asi 41 000 pracovníků.

Zde však již více méně shodně srovnatelné údaje končí a začínají rozdíly. Například průměrný plat pracovníka v soukromé bezpečnostní službě činí v Portugalsku 750 euro! Největší rozdíl je však v počtu podnikajících subjektů. Podle Ministerstva průmyslu a obchodu má u nás v současné době oprávnění k podnikání v tomto segmentu více než 14 tisíc subjektů – tedy přesněji řečeno, je vydáno více než 19 tisíc koncesí, přičemž 14 tisíc subjektů drží jednu a více koncesí – ovšem daně platí podle Českého statistického úřadu v tomto segmentu činnosti pouze necelých 7 tisíc subjektů. Jinými slovy v České republice evidujeme v soukromé bezpečnostní sféře 14 tisíc podnikajících subjektů a z nich jen polovina, tedy 7 tisíc, platí daně. Zatímco v Portugalsku podniká v této sféře pouhých 82 podnikatelských subjektů! Uznávám, že toto je i v porovnání se zbytkem Evropy extrém – v ostatních státech Evropy tak nízký počet podnikatelských subjektů v soukromé bezpečnostní sféře jako v Portugalsku rovněž nenajdete.

Snad ještě na vysvětlenou k tabulkám – to, že se v tabulce objevuje někde v počtech 0, neznamená, že tam nejsou pracovníci nebo neberou plat. Prostě se nám tato čísla doposud nepodařilo zjistit, ale pracujeme na tom.

Podívejte se na následující čtyři tabulky.

Bylo by asi špatné, kdybychom udělali takto rozsáhlé mezinárodní srovnání a nic si z něj neodnesli.

Zprv je naprosto zřejmé, že je úplně zcestná úvaha typu „než špatný zákon, raději žádný zákon“. Neexistuje v Evropě stát, který by zákon o soukromé bezpečnostní činnosti neměl novelizovaný; například Švédsko používá v současné době již čtvrtý zákon o soukromé bezpečnostní činnosti. Podle mého názoru, když už zákon je, je jednodušší ho opravit nebo upravit, novelizovat. Takže to, že náš zákon ležel od dubna 2020 ve Sněmovně, aniž byl zařazen alespoň k prvnímu čtení, je mimo moje chápání.

Zadruhé existují v řadě států zajímavé náměty, které bychom při přípravě nového návrhu zákona rádi využili. Jedná se o větší trestně právní ochranu pracovníků soukromých bezpečnostních služeb, neboť ti jsou mnohdy terčem nevybíravých verbálních i fyzických útoků. Pochopitelně nechceme hodit šipku do tabulky a prostě jen opsat zákon trefeného státu. Musíme přihlížet k našim aspektům a k našim geopolitickým podmínkám, takže asi nepůjdeme při sepisování návrhu zákona cestou předchozího schvalování zaměstnanců licenčním orgánem, jako to dělají ve Švédsku, ale pokusíme se zlepšit profesní úroveň podnikatelů a zaměstnanců vlastní cestou.

Podle mého názoru již pominul čas, kdy je na soukromou bezpečnostní činnost hleděno jako na živnost úhlem živnostenského podnikání. Nepochybně se jedná o službu veřejnosti, o tom není pochyb, ale to je v podstatě lékař nebo advokát také. Kšeftovat s bezpečností totiž nelze. Stát si musí nastavit jasné podmínky, za kterých umožní vstup do podnikání, a není ani v ostatní Evropě běžné, aby dostal koncesi na provozování soukromé bezpečnostní služby kdejaký cizinec. To mají všechny státy hodně dobře ochráněné. Stát musí umožnit řádný a náležitý výkon této služby a poskytnout právní ochranu pracovníkům. Ostatně to již pochopili i kolegové v Německu, kde připravují také podobný zákon.

Jsem velice rád, že nová vláda legislativní úpravu soukromé bezpečnostní činnosti zahrnula do svých zájmů v koaliční dohodě a my se při přípravě nového návrhu zákona pokusíme ztracenosti z mezinárodního srovnání právních úprav využít tak, aby byl vytvořen vyvážený návrh zákona, který umožní jak důstojné podnikání v tomto oboru

lidské činnosti, tak jistotu pro odběratele těchto služeb. Podnikat se nemusí přece jen podle živnostenského zákona.

V tomto směru je velmi inspirující Nizozemí, kde byl původně společný zákon o obranných silách a soukromé bezpečnostní organizaci. Přesto Nizozemí přijalo nový zákon, upravující výhradně soukromou bezpečnostní činnost. V preambuli k tomuto novému zákonu se píše:

„My Beatrix, z milosti Boží nizozemská královna, princezna z Oranje-Nassau atd. atd. atd., zdravím všechny, kdo to uvidí nebo uslyší přečíst! Vězte: Vzali jsme v úvahu, že je žádoucí stanovit pravidla v samostatném zákoně pro soukromé bezpečnostní organizace a vyšetřovací agentury, nahradit příslušná nařízení podle zákona o obranných silách a soukromých bezpečnostních organizacích nebo podle něj, aby byly vytvořeny podmínky pro dobré fungování těchto organizací a agentur.“

Mgr. Jaroslav Rataj

Ministerstvo vnitra České republiky,
vedoucí samostatného oddělení
soukromých bezpečnostních služeb

**ZABRAŇUJE ŠÍŘENÍ NÁKAZY
CHRÁNÍ ZDRAVÍ ZAMĚSTNANCŮ A KLIENTŮ
PREVENTIVNĚ SNIŽUJE NEMOCNOST
A ABSENCI ZAMĚSTNANCŮ
ZABRAŇUJE EKONOMICKÝM ZTRÁTAM
ZPŮSOBENÝCH VÝPADKEM VÝROBY
VYTVÁŘÍ POCIT BEZPEČÍ A KONTROLY
VSTUPU DO LIBOVOLNÉHO OBJEKTU**

RYCHLÉ MĚŘENÍ TEPLoty
A DEZINFEKCE V ROZMEZÍ 1,5 VTEŘINY
MĚŘENÍ TEPLoty PROBÍHÁ VE STEJNOU
CHVÍLI JAKO DEZINFEKCE RUKOU
ZÁLOŽNÍ ZDROJ NA 6 HODIN PROVOZU
PŘI VÝPADKU ENERGIE
VYSOCE ÚČINNÁ DEZINFEKCE
V ZÁSOBNÍKU O OBJEMU 20 LITRŮ
ZVUKOVÝ A VIZUÁLNÍ ALARM PŘI
DETEKCI OSOBY SE ZVÝŠENOU TEPLotOU
DÁLKOVÝ MONITORING DEKCE
TEPLoty MĚŘENÝCH OSOB
MULTIJAZYČNOST ZAŘÍZENÍ
- CZ, AN, DE, RU, IT
PROJEKCE REKLAMY NA DISPLAYI
MIMO DOBU MĚŘENÍ TEPLoty

ABAS IPS Management

T-GUARD

**RYCHLÉ A BEZKONTAKTNÍ
MĚŘENÍ TEPLoty SOUČASNĚ
S DEZINFEKČÍ RUKOU**

VYROBENO
V ČESKÉ REPUBLICE

www.termostojan.cz

TISKOVÁ ZPRÁVÁ KONFERENCE OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ II. 2021

Komora podniků komerční bezpečnosti České republiky a česká pobočka AFCEA ve spolupráci s Českým vysokým učením technickým v Praze pořádala dne 14. října 2021 v prostorách Masarykovy kolejí v Praze 6 odbornou konferenci na téma:

Ochrana měkkých cílů II. 2021

Tematické okruhy konference:

Ochrana obyvatelstva, současné hrozby a možné techniky vedení útoků na měkké cíle, stav přípravy Koncepce obyvatelstva ochrany obyvatelstva do roku 2030.

Praktické zkušenosti z ochrany měkkých cílů, závěry z cvičení, připravovaná cvičení, současné a připravované metodiky, vzdělávání odborné a široké veřejnosti.

Jak mohou současné technologie pomáhat chránit a bránit měkké cíle, jak jim předcházet a jak eliminovat případné dopady (analýza dat, AI, Robotika, IoT, způsoby komunikace s veřejností, atd.), výzkum, vývoj a inovace. Možné spolupráce státu a soukromého sektoru, dobrovolné sbory a spolky.

Konference se konala pod záštitou rektora ČVUT, doc. RNDr. Vojtěcha Petráčka, CSc., a policejního prezidenta

genmjr. Mgr. Jana Švejdera.

Konference se zúčastnilo 136 účastníků z řad odborné veřejnosti, a to jak ze státního, tak z veřejného sektoru.

Děkujeme všem přednášejícím a organizátorům za spolupráci.

Redakce

DYNAMICKÁ BEZPEČNOST

SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MINISTERSTVA VNITRA /SUZ MV/

V rámci konference „Ochrana měkkých cílů II. 2021“, která se uskutečnila dne 14. října 2021 v prostorách Masarykovy koleje ČVUT a kterou spoluorganizovala naše Komora podniků komerční bezpečnosti České republiky, jsme měli možnost vyslechnout i zajímavou přednášku ředitele Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (SUZ MV), pana Mgr. et Mgr. Pavla Bacíka, k tématu dynamické bezpečnosti, která je aplikována v rámci řízení bezpečnostních procesů této organizace.

Vzhledem k tomu, že na zajištění bezpečnosti objektů SUZ MV se podílí kromě Policie ČR a cizinecké policie také soukromá bezpečnostní služba, je bližší seznámení našich čtenářů s problematikou řízení podle konceptu dynamické bezpečnosti v těchto objektech zajímavým příkladem propojení spolupráce státu a komerčního subjektu při zajišťování bezpečnosti objektů takového významu.

Zeptali jsme se...

1) Co je to Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra a jakou úlohu plní?

Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (SUZ MV) je organizační složka státu, jež spadá do působnosti prvního náměstka ministra vnitra pro řízení sekce vnitřní bezpečnosti a policejního vzdělávání. Organizace byla zřízena k 1. lednu 1996. Vznikla vyčle-

něním z tehdejšího odboru pro uprchlíky (nyní odbor azylové a migrační politiky – OAMP), aby byl oddělen výkon státní správy v oblasti azylové politiky a správního řízení o udělení azylu od zabezpečování služeb žadatelům o udělení mezinárodní ochrany. SUZ MV se tak stala praktickým realizátorem velké části azylové, migrační a integrační politiky státu. Činnosti SUZ MV jsou mimo jiné vymezeny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, a zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu. SUZ MV se v rámci své činnosti řídí Zřizovací listinou. Stěžejní úlohou SUZ MV je provoz zařízení a poskytování služeb různým kategoriím cizinců dle výše uvedených právních předpisů. SUZ MV úzce spolupracuje s dalšími složkami Ministerstva vnitra ČR – odborem azylové a migrační politiky (OAMP MV), Policií ČR (PČR), zdravotnickými zařízeními Ministerstva vnitra a dalšími státními i nevládními organizacemi.

2) Jaké typy zařízení SUZ MV provozuje a pro koho jsou určena?

Poskytujeme služby různým kategoriím cizinců, dle jejich právního postavení – žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, držitelům mezinárodní ochrany, zajištěným cizincům. Provozujeme několik typů zařízení – přijímací střediska (PŘS), pobytová střediska (PoS), integrační azylová střediska (IAS), zařízení pro zajištění cizinců (ZZC).

Od ledna 2017 jsme v souladu se zákonem generálním poskytovatelem integračních služeb pro držitele mezinárodní ochrany v rámci Státního integračního programu.

Provozujeme Centra na podporu integrace cizinců (CPIK) pro cizince ze třetích zemí v deseti krajích České republiky.

Zajišťujeme realizaci dobrovolných návratů bývalých žadatelů o udělení

mezinárodní ochrany do země jejich původu.

Zabezpečujeme ekonomický a logistický servis pro OAMP MV.

3) Kdo tedy konkrétně patří mezi klienty SUZ MV?

Mezi klienty SUZ MV patří všechny následující kategorie cizinců pobývajících na území ČR:

a) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany

To je cizinec, jenž požádal o mezinárodní ochranu v ČR nebo v jiném členském státě Evropské unie a ČR je příslušná k jejímu posuzování. Mezinárodní ochranou se rozumí buď azyl, nebo doplňková ochrana. Těmto cizincům slouží přijímací a pobytová střediska.

b) Azylant/osoba požívající doplňkové ochrany

To je cizinec s přiznanou mezinárodní ochranou ve formě azylu nebo doplňkové ochrany. Vztahují se na něj stejné práva a povinnosti jako na cizince s trvalým pobytem (např. uplatnění na trhu práce, přístup ke zdravotní péči nebo v oblasti sociálního zabezpečení). Doplňková ochrana je na rozdíl od azylu udělována na dobu určitou a po této době je přezkoumáváno, zda trvají důvody, pro které byla udělena. Tito cizinci mohou vstoupit do Státního integračního programu a pobývat v integračním azylovém středisku.

c) Zajištěný cizinec

To je cizinec, který vstoupil nebo pobýval na území České republiky (Evropské unie) nelegálně. Z důvodu nelegálního pobytu byl zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění, předání podle mezinárodní úmluvy nebo přímo použitelného předpisu EU. Tito cizinci jsou zajištěni v Zařízení pro zajištění cizinců.

d) Dlouhodobě legálně pobývajících cizinců

To je cizinec, který v České republice žije na základě povolení k pobytu. Tito cizinci mohou využívat služeb Center na podporu integrace cizinců.

4) Jaké typy azylových zařízení SUZ MV využívá?

V rámci azylových zařízení rozlišujeme:

a) Přijímací střediska

Slouží k ubytování nově přichozích žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, a to až do doby ukončení základních vstupních procedur (zjištění totožnosti, podání žádosti o mezinárodní ochranu, zdravotní prohlídka). Je zde zajištěno ubytování, strava, základní hygienické prostředky, lékařská péče, sociální a psychologické služby a volnočasové aktivity. V rámci

sociálních služeb probíhá diagnostika potřeb klientů včetně určení, zda se jedná o tzv. zranitelné osoby. SUZ MV provozuje přijímací středisko v tranzitním prostoru mezinárodního letiště v Praze (na vnější schengenské hranici) a přijímací středisko v Zastávce.

b) Pobytová střediska

Po absolvování vstupních procedur v přijímacím středisku mají žadatelé (ti, kteří si nemohou ubytování zajistit vlastními prostředky a silami) až do vyřízení své žádosti o mezinárodní ochranu (v gesci Odboru azylové a migrační politiky MV; OAMP) možnost využít ubytování v jednom z pobytových středisek. Středisko mohou opouštět, sami si zajišťují přípravu jídla, na což pobírají finanční příspěvky. Žadatelé mohou využít právní a psychologické poradenství, nabídky volnočasových aktivit a dobrovolných kurzů českého jazyka. SUZ MV provozuje pobytová střediska v Kostelci nad Orlicí, Zastávce, Bělé pod Bezdězem a Havířově.

c) Integrační azylová střediska

Integrační azylová střediska slouží pro dočasné ubytování osob, kterým byla udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany, vstoupily do Státního integračního programu a nemají zajištěno jiné bydlení. Všem ubytovaným osobám je k dispozici sociální pracovník a mohou využít poradenství zaměřené k získání bydlení, zaměstnání atd. Probíhají zde i další integrační aktivity, včetně kurzů českého jazyka, coby stěžejní činnosti Státního integračního programu. Maximální doba pobytu cizinců je 18 měsíců, většina se však zdrží podstatně kratší dobu.

SUZ provozuje IAS v Brně, Jaroměři, Havířově a Ústí nad Labem – Předlicích. Ti držitelé mezinárodní ochrany, kteří nejsou ubytováni v IAS a mají již své vlastní bydlení, využívají sítě kontaktních poradenských míst. Jsou to SUZ MV vytvořené a provozované poradenská místa, která poskytují integrační služby držitelům mezinárodní ochrany ve spádové oblasti (zpravidla v rámci kraje). Tato kontaktní místa SUZ MV provozuje v Praze, kde je nejvyšší počet držitelů mezinárodní ochrany, v Brně, Ostravě, Pardubicích a Ústí nad Labem. Síť těchto kontaktních míst je proměnlivá podle vývoje a potřeby.

Mezi stěžejní činnosti v rámci Státního integračního programu patří podpora při získání samostatného bydlení, zaměstnání, vzdělávání a další aktivity podporující integraci do české společnosti.

d) Zařízení pro zajištění cizinců

Toto zařízení je určeno k zajištění cizinců, kterým bylo vydáno cizineckou policií rozhodnutí o správním vyhoš-

tění a o zajištění.

V ZCC mohou být umístěni i cizinci, kteří mají být transferováni do jiného členského státu EU podle tzv. dublinského nařízení a u kterých panuje obava z útěku. V ZCC mohou pobývat i cizinci zajištěni dle zákona o azylu vydaného OAMP.

Zajištěni mohou být pouze osoby ve věku nad 15 let.

Vnější ostrahu ZCC zajišťuje Policie ČR, vnitřní soukromá bezpečnostní agentura. V zařízení též působí zaměstnanci OAMP.

Cizincům je poskytováno ubytování, strava, základní materiální zabezpečení. K dispozici jsou sociální pracovníci, pedagogové volného času, psycholog, právní služby a nutná a neodkladná zdravotní péče prostřednictvím Zdravotnického zařízení MV (ZZMV).

ZCC tvoří jeden z důležitých pilířů efektivní návratové politiky České republiky. Efekt spočívá v tom, že cizinci, kteří mají povinnost opustit Českou republiku z důvodu svého nelegálního pobytu, jsou umístěni v zařízení bez možnosti ho opouštět, přičemž jim stát do doby vycestování zajišťuje důstojné podmínky pobytu.

SUZ MV provozuje dvě ZCC pro samotné muže, a to ve Vyšních Lhotách (určeno pro oblast Moravy) a v Balkové (pro oblast Čech). Jedno ZCC je určeno pro rodiny s dětmi a další zranitelné skupiny osob, pro něž jsou vytvořeny podmínky zohledňující jejich specifické potřeby. Samotní muži sem umísťování nejsou. Toto speciální ZCC se nachází v Bělé pod Bezdězem – Jezové.

Ve Vyšních Lhotách je rovněž umístěna mobilní zásahová jednotka Ředitelství služby cizinecké policie.

Většina výše uvedených zařízení SUZ MV slouží rovněž jako skladové areály pro pobytová pracoviště OAMP, přičemž pracovníci SUZ MV zabezpečují podstatnou část servisu a údržby těchto pracovišť.

e) Centra na podporu integrace cizinců (CPIC)

Centra a jejich činnost představují jeden z klíčových nástrojů vládní politiky „Koncepce integrace cizinců“. SUZ MV provozuje tato centra v deseti krajích – Moravskoslezském, Pardubickém, Plzeňském, Zlínském, Karlovarském, Libereckém, Jihočeském, Olomouckém, Středočeském (s pobočkami v pěti městech) a v Kraji Vysočina.

Důležitou aktivitou CPIC je pomoc jednotlivým obcím a občanům prostřednictvím koordinace či participace na činnosti regionálních platform, kde se scházejí zástupci všech subjektů aktivních na poli integrace cizinců v regionu (úřady práce, cizinecká policie, nezis-

kové organizace, samosprávy, školy aj.). Platformy identifikují konkrétní problémy a přispívají ke koordinaci jednotlivých aktérů, zajišťují lepší výměnu informací, reagují na aktuální potřeby. Každý rok využijí služeb CPIC tisíce cizinců z desítek zemí. Centra nabízejí cizincům ze třetích zemí mimo jiné bezplatné kurzy českého jazyka, sociokulturních realit a právní a poradenské služby.

5) Jak je zajišťována bezpečnost zařízení SUZ MV?

Zajistit bezpečnost pro zařízení, která nejsou ani kritickou infrastrukturou státu, ani typickým měkkým cílem, je velmi náročné. Zejména pokud se jedná o organizaci, která nemá v České republice obdobu – z hlediska působnosti ji řídí ministerstvo vnitra, jelikož migrační politika státu podléhá politice vnitřní bezpečnosti státu, ale ovlivňují ji i další aktéři jako Úřad veřejného ochránce lidských práv nebo organizace nevládního sektoru. Klienti se zde navíc neustále mění (šíře národností se běžně v zařízení během roku vystřídá v rozmezí 45 až 65 zemí) a stane se zde množství mimořádných událostí. To vše ještě v posledních dvou letech ovlivňuje epidemie Covidu-19, takže běžnou a nutnou součástí života zařízení je také provoz karanténních prostor pro kontakty nebo pozitivně testované klienty. Je to, jako byste stavěli hrad z písku na pláži za neustálého omývání mořskými vlnami.

Protože proces mezinárodní migrace je sám o sobě velmi proměnlivý, zvolili jsme **koncept dynamické bezpečnosti**, jehož cílem je zajištění rovnováhy mezi důstojností a bezpečností, prevence krizových situací a příprava klienta na život po odchodu ze zařízení.

Inspirovali jsme se osvědčeným konceptem Norské vězeňské služby, která se při něm odkazuje na zakladatele lana Dunbara, ředitele věznice ve Spojeném království, který mísil neočekávaný lidský respekt ke svým svěřencům s organizačním realismem a manažerským talentem.

Základní principy konceptu dynamické bezpečnosti jsou:

- humánní a uvědomělé přetváření vnitřní bezpečnosti, s plným využitím jejího potenciálu;
- princip „firmness and fairness“ (pevnost a férovost) v uplatňování respektu;
- individuální přístup jak v práci s klienty, tak i ve vedení pracovníků;
- konstruktivní a analytická práce s daty.

Snažíme se tak vybalancovat všechny možné vlivy, které mohou ze strany klienta ovlivňovat bezpečnost uvnitř zařízení.

Příběh bezpečnosti zařízení SUZ MV se začíná odvíjet třeba již na Kavkaze, v Afghánistánu nebo v severní Africe, odkud cizinci přicházejí i se svými kulturními návyky a vzorci chování. Schopnost predikovat, odkud a v jakých počtech do ČR mohou dorazit, je počátečním analytickým vstupem, který může ovlivnit přípravu našich zařízení. Nálada a přístup k cizincům v ČR může jejich bezpečnost ovlivnit stejným způsobem, uvědomíme-li si, že třeba v SRN došlo v roce 2019 k více než 1 700 útoků na migrační infrastrukturu. Dalším významným atributem je samozřejmě stavebně technické vybavení zařízení SUZ MV a v neposlední řadě výběr, školení a příprava personálu. V zařízeních také spolupracujeme s dalšími složkami, jako jsou cizinecká policie, pracovníci zdravotnických zařízení Ministerstva vnitra a v neposlední řadě zaměstnanci soukromých bezpečnostních služeb.

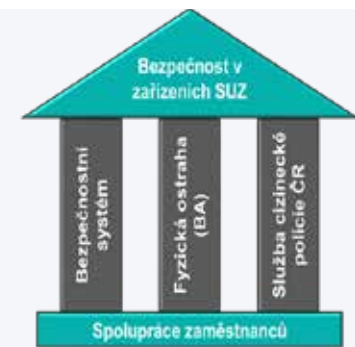
6) Můžeme se tedy podívat blíže na oblasti, ve kterých se snažíte koncept dynamické bezpečnosti uplatňovat?

Naše analytická práce je rozdělena na vnější a vnitřní, kdy se v rámci vnější zabýváme zdrojovými státy migrace, sledujeme relevantní migrační cesty a pohyb cizinců přes naše území, protože jejich počty a národnostní a náboženská skladba bude přímo ovlivňovat chod našich zařízení. V rámci vnitřní části se pak zabýváme počty a skladbou klientů uvnitř zařízení a procházejících našimi procesy, stejně jako skladbou a příčinami mimořádných událostí. Současně sem patří vlastní výzkumná činnost SUZ MV.

V rámci konceptu dynamické bezpečnosti se zaměřujeme na následující oblasti:

a) Výběr a rozvoj zaměstnanců

Výběru zaměstnanců věnujeme maximální pozornost podle pravidel personální bezpečnosti, včetně důsledného používání referencí, použití „role play“

při výběrovém řízení a psychologického vyšetření, pokud je to pro danou pozici relevantní. Kromě úvodního školení, použití „buddy“ systému, máme propracovaný systém vnitřního vzdělávání s důrazem na školení bezpečnosti s využitím vnitřních školitelů i významných odborníků mimo strukturu SUZ MV.

b) Spolupráce s partnery

Toto je naprosto klíčová oblast, zejména proto, že v našich zařízeních nepůsobíme sami, a také proto, že naše činnost závisí na kooperaci s ostatními partnery podle zákonné působnosti. Odbor azylové a migrační politiky je naším metodickým orgánem a jeho správní rozhodnutí určují, co se s našimi klienty děje. Přihlížíme dále k rozhodnutím cizinecké policie, která také zodpovídá za bezpečnost vnějšího perimetru Zařízení pro zajištění cizinců a udržování veřejného pořádku. Zdravotnická zařízení Ministerstva vnitra pak poskytují části našich klientů zdravotní péči.

Nezastupitelnou roli v bezpečnosti našich zařízení hraje soukromá bezpečnostní služba, kterou je na základě veřejného výběrového řízení od roku 2018 CBA personální agentura s.r.o. Úkolem jejich příslušníků je udržování pořádku přímo mezi našimi klienty, zajišťování doprovodu klientů k výdeji léků, stravy atd., monitoring jejich chování přímo v mírném režimu, součinnost s pracovníky SUZ MV při jejich aktivitách. Obsluhují též režim vjezdů a vstupů do objektů, provádějí monitoring CCTV.

c) Monitoring chování klientů a komunikace s nimi

Komunikace s klienty je patrně nejsilnější stránkou naší činnosti. Naši všestranně připravení a správně motivovaní sociální pracovníci, pedagogové i příslušníci ostatních spolupracujících profesí se pohybují přímo mezi klienty a řeší jejich problémy na denní bázi. Samozřejmostí je důsledná informovanost o pravidlech v zařízeních, vyhodnocování problematického chování, upozorňování na porušování pravidel, a pokud je to nezbytné, použití zákonných sankcí.

d) Technické prostředky

V oblasti technických prostředků se snažíme držet krok s rozvojem a vývojem této dynamické oblasti. Samozřejmostí jsou pro nás systémy CCTV, ochrana vnějšího i vnitřního perimetru pomocí detektorů, čidel, infrazávora apod. V letošním roce jsme zavedli do zkušebního provozu osobní kamery zaměstnanců, které podle prvních výsledků přispívají k řešení mimořádných událostí významným způsobem.

e) Bezpečnostní vzdělávání

Tato oblast se dostala v současné době do centra naší pozornosti. Byl vytvořen systém vnitřních školení ve všech zařízeních, odborně připravených a certifikovaných na centrální úrovni. Kromě bezpečnostní problematiky je součástí přípravy také příprava pedagogických schopností školitelů. Systém školení byl rozdělen na tři moduly: I. Základní standard bezpečného chování v zařízeních SUZ MV, II. Vyhodnocování rizik a přijímání opatření, III. Mimořádné situace – jejich zvládání a jak jim předcházet. Školení probíhají přímo v každém zařízení se znalostí místní problematiky a se zohledněním místních podmínek. Každý nový zaměstnanec absolvuje po nástupu do zaměstnání úvodní školení a poté i následná, opa-

kovaná prohlubující školení, včetně nácviku postupů podle zařazení každého zaměstnance. O dobré spolupráci s ostatními složkami svědčí to, že se těchto školení účastní i zdravotnický personál.

Odborná školení zabezpečena externími specialisty pak doplňují školenou problematiku například o poznatky z oblasti kriminálního tetování, radikálního islámu nebo kulturních zvyklostí klientských skupin.

f) Bezpečnostní systém v zařízeních

V každém z našich zařízení pracuje místní projektový bezpečnostní tým, který pravidelně vyhodnocuje rizika a přijímá opatření nejen k jejich omezení, ale také pro jejich dlouhodobou prevenci. Nejenže provádí analýzu bezpečnostního prostředí, ale také zpracovává koncepce rozvoje bezpečnosti, zabezpečuje spolupráci s ostatními partnery a řídí monitorování problémových klientů.

g) Dokumentace a analýza mimořádných událostí

Věnujeme obzvláštní pozornost zadokumentování všech mimořádných událostí podle dané kategorizace, jejich hlášení, evidenci a následnému využití sankcí dle platné legislativy. Současně nám to dává možnost využívat je

v rozbořech a vyhodnocování jejich příčin a při dlouhodobé přípravě našich zaměstnanců.

K nejčastějším patří v ZZC a AZ:

- onemocnění nebo zranění klienta,
- verbální útok klienta,
- chování klienta pod vlivem alkoholu nebo omamných látek,
- fyzický útok klienta.

Jako prevence slouží důsledné seznamování s pravidly v zařízeních v jazyce, kterému klient rozumí, důsledné vymáhání dodržování pravidel a řešení každého přestupku pomocí sociálního pohovoru s vysvětlením problému a použitím všech zákonných sankcí.

To vše podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, nebo zákona 325/1999 Sb., o azylu.

Děkujeme za rozhovor a poskytnuté informace **Mgr. et Mgr. Pavlu Bacíkovi**, řediteli SUZ MV, a **Ing. Leoši Mauerovi**, MA, vedoucímu oddělení kanceláře ředitele. Za redakci časopisu *Bezpečnost* s profesionály **Mgr. et Bc. Kateřina Poludová**, DiS.

Bezpečnostní
systém
v zařízeních

Dokumentace
a analýza MU

Sběr dat
a tvorba analýz
vnitřní, vnější

Bezpečnostní
vzdělávání

**Dynamická
bezpečnost**

Spolupráce
s partnery OAMP,
SCP, ZZ MV, SBS

Technické prostředky
CCTV, osobní kamery,
komunikace,
mechanické prostředky

Monitoring
a analýza chování
klientů, interakce
s klienty

Výběr a rozvoj
zaměstnanců
- Vzdělávání
- Jazykový bonus

TRANZITNÍ MIGRACE

Počet příchozích tranzitních migrantů
2016-2021

Zpod kamionu u Jihlavy vypadli migranti, jeli pryč z Maroka

25. 11. 2020, 9:12 – Aždars – př. Bzou

Celníci na dálnici na Břeclavsku zadrželi kamion, našli v něm 48 migrantů

Time Migration - Ciz - Aktualizace 5. listopadu 2020

Z parkujícího kamionu u D1 vyběhli migranti

30. 8. 2021, 9:44 – Václav Benzer – ioh. Zorádny

„CHYTRÁ MĚSTA“

A SOUVISEJÍCÍ BEZPEČNOSTNÍ VÝZVY

Příspěvek navazuje na konferenci „Ochrana měkkých cílů II. 2021“ ze dne 12. prosince 2021, věnované, jak název napovídá, problematice měkkých cílů. Jelikož se v související prezentaci, respektive v navazujícím sborníku, téma nepodařilo ani zdaleka vyčerpat, využívám možnost podělit se o ně s Vámi na stránkách tohoto časopisu.

Inteligentní města jako pojem

Inteligentní města obsahují nebo se snaží zavádět infrastrukturu, založenou do určité míry na informačních a komunikačních technologiích, s cílem shromažďovat a využívat data k lepší správě věcí veřejných, efektivnější správě zdrojů a poskytování služeb. Nežádá si kladou za cíl rovněž učinit městské prostředí udržitelnějším interakcí mezi technologiemi, lidmi a životním prostředím.

Studie zahrnující 119 inteligentních měst ukázala, že největší podíl z nich (25 procent) se zaměřil na roli moderních technologií při podpoře zdravého a bezpečného životního stylu; dalších 21 % se profiluje zejména s ohledem na ochranu životního prostředí. Další příklady zmiňují priority jako redukci emisí či propustné povrchy, které pohlcují tání sněhu a déšť.¹

Dvě nejnovější studie k tématu chytrých měst

Téma chytrých měst se logicky překrývá s problematikou bezpečnostních výzev – a stranou nezůstává ani současná koronavirová situace. Následující pasáž je syntézou překrývajících se postřehů kolektivu autorů z kanadského Střediska pro mezinárodní inovace správy věcí veřejných² a výstupů Světové zdravotnické organizace (doporučení pro městské oblasti, příprava v souvislosti s koronavirovou situací).³

Rostoucí popularita konceptu chytrého města nastoluje otázku, zda a nakolik mohou moderní technologie, využívané při správě věcí veřejných, podporovat či naopak spíše komplikovat účinnost přístupů k veřejnému zdraví.

Většina rozvinutých aglomerací v řadě zemí světa ostatně již nyní obsahuje prvky chytrých měst, jakými jsou senzory, které monitorují kvalitu ovzduší, intenzita dopravy, parkování nebo četnost pouličního osvětlení. Stranou pozornosti není ani podpora oběhového hospodářství (systémy, ve kterých se odpad jednoho procesu stává palivem jiného procesu).⁴

Města (a nejenom ta „chytrá“) jsou pod stále větším tlakem, aby se zabývala komplexními, vzájemně se ovlivňujícími výzvami (kvalita ovzduší, klimatická změna, snižování uhlíkové stopy,

Možná negativa procesů vytváření „chytrých měst“

1. Zdaleka ne všechna chytrá města jako svůj primární cíl vnímají ekonomický, environmentální a sociální blahobyt pro své současné a budoucí obyvatele.
2. Některé návrhy inteligentních měst se někdy zdají být motivované „technologií pro technologii“ (protože je to aktuálně „v módě“, bez rozmyslu a bez reálné potřeby), případně je jejich ambice nejasná.
3. Město může být velmi „chytré“, ale nemusí být nutně inkluzivní; může být ekologicky udržitelné, ale zároveň může být cenově nedostupné.
4. Rozsáhlé zavádění technologií chytrých měst, bez smysluplné účasti zainteresované komunity, nebo alespoň její podstatné části, je rovněž vnímáno jako krok špatným směrem.
5. Bez přísného dohledu mohou technologie spíše zhoršit než napravit slabé stránky městského vládnutí.

doprava, dostupnost bydlení, sociální nerovnost, biologická rozmanitost a další). A zdaleka ne všechna tato města se s těmito prioritami ztotožnila.

Technologický optimismus, či pesimismus kolem nových ambiciózních projektů se obecně shlučuje kolem několika témat:

1. Obavy kolem spravedlnosti nebo inkluzivity (nebo obecněji legitimacy demokratického vládnutí na úrovni obce/města).
2. Obavy z technologií, respektive konkrétních opatření, včetně soustřeďování a operacionalizace nejširšího spektra možných údajů, které by mohly expandovat do soukromí nejširší veřejnosti.⁶ Jisté typy údajů jsou citlivější nebo osobnější než ostatní a také vzbuzují více obav ohledně možného zneužití či přímo „monetarizace“, tedy zpeněžení pro potřeby cílené reklamy, či ještě temnějších eventualit. Další spornější rozměry tohoto tématu se týkají prediktivní policejní práce (predictive policing) nebo kontroly davu (crowd management). Data však mohou zároveň představovat zásadní nástroj pro odhalení a nápravu některých negativních trendů, které bez těchto dat nemusí být vždy zjevné (například rozdíly v odměňování mezi muži a ženami, nebo jinak definovanými skupinami zaměstnanců; nebo možnost identifikovat rasově determinované rozhodování, tzv. „colorism“, například co se týče policejní práce, nebo nerovnoměrné rozložení služeb v území, které upozaduje různé sociálně vyloučené lokality).
3. Obavy z udržitelnosti života v aglomeraci, včetně pozice marginalizovaných komunit a skupin občanské společnosti.

1. Smart Sustainable Cities Project. Foreign, Commonwealth & Development Office, 2021. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://smartsustainablecities.uk/case-studies/>
2. BURCH, Sarah; Susan BUBAK and Lynn SCHELLENBERG. Accelerating a Just Transition to Smart, Sustainable Cities. Waterloo: Centre for International Governance Innovation, 2021. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep30264>
3. Centre for International Governance Innovation. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://www.cigionline.org/Strengthening-Preparedness-for-COVID-19-in-Cities-and-Urban-Settings-Interim-Guidance-for-Local-Authorities>. Geneva: World Health Organization, 2020. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep28001>; https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331896/WHO-2019-nCoV-Urban_preparedness-2020.1-eng.pdf
4. Mapping Smart Cities in the European Union. Brussels: European Parliament: Directorate General For Internal Policies; Committee on Industry, Research and Energy,

4. Obavy z nedostatečné transparentnosti vládnutí.

Aglomerace a vysoce nakažlivé nemoci

Velkoměsta (a nemusí se opět nutně jednat o „chytrá města“ v užším smyslu slova) se vyznačují pozitivy i negativy s ohledem na možné šíření **vysoce nakažlivých chorob**.

Zejména v rámci aglomerací jsou namísto alternativy k tradičním projevům zdvořilosti, jakými jsou podání ruky, objetí a líbání.

Ve velkoměstech je přitom obvykle koncentrována špičková lékařská péče, state-of-art pracoviště ve svém oboru. Tato pracoviště však nemusí být dostupná pro každého. Jsou nicméně obvykle referenčním místem pro zbytek státu – zdejší dobrá a špatná praxe je zdrojem poučení pro menší zdravotnická zařízení „na venkově“.⁷

Koncentrace populace na relativně malém prostoru je pak hnacím motorem šíření nákazy, zejména v rámci zranitelných subkultur (bezdomovci, obyvatelé sociálně vyloučených lokalit, „ghett“, slumů).

Čím déle karanténny a jiná omezující opatření trvají, tím může být pro veřejnost náročnější je dodržovat. Rovněž v době karanténnych opatření, a vlastně zejména v této době, je třeba klást důraz na duševní blahobyt veřejnosti. To může zahrnovat vytváření či rozšiřování, respektive nějakým způsobem řízené využívání venkovních prostor pro relaxaci a cvičení, za udržení doporučení pro sociální distancování (například pro seniory jsou vyhrazeny časy dopoledne, pro děti odpoledne, pro zbytek dospělé populace večer atd.).⁸

Příklady doporučení pro urbanizované oblasti, nejenom s ohledem na koronavirovou situaci

Ve vztahu k zátěžové situaci, kterou představují vysoce nakažlivé nemoci, je v rámci aglomerací třeba definovat seznam základních veřejných služeb, které musí být zachovány, a služeb, které jsou zbytné – a tento přehled široce komunikovat. Nutností je specifická ochrana pro konkrétní sku-

piny pracovníků, kteří určené základní služby provádějí (obchody s potravinami, poštovní a zásilkové služby).⁹

Je třeba vyvinout opatření pro řízení pohybu mezi městem a venkovem a naopak, aby se minimalizovalo šíření nemocí a zároveň zajistila distribuce potravin do velkoměst.

Právě aglomerace jsou průkopníky podpory práce na dálku a inovativních přístupů v hromadné dopravě. To, co bylo výhodou z hlediska ochrany životního prostředí, je problémem s ohledem na šíření vysoce nakažlivých nemocí. Je tedy třeba chránit řidiče prostředků hromadné dopravy a hledat řešení pro omezení šíření virů mezi cestujícími. Existuje také možnost dočasně převést některé části vozovky k dominantnímu využívání chodců či cyklisty.

Dalším pravidlem je snaha o omezení masových shromáždění a selektivní uzavření veřejných míst (škol, náboženských center, zábavních podniků), omezení návštěv ve vězeních a centrech péče o seniory a chronické pacienty. Fyzické distancování je nezbytností v obchodních centrech, ale i na veřejných prostranstvích, včetně ulic a parků.

Populace v aglomeraci obvykle disponuje množstvím informačních zdrojů, přičemž nechybí ani zdroje dezinformací. Je třeba setrvale monitorovat a analyzovat veřejné mínění (včetně monitoringu sociálních sítí a rychlých průzkumů). Dezinformace je třeba identifikovat a proaktivně usilovat o jejich vyvrácení za využití různých kanálů a partnerských mluvčích (včetně nevládních platform a náboženských autorit). Specifickou pozornost pak vyžaduje krizová komunikace, která povzbuzuje dodržování opatření.

V zátěžové situaci je třeba některé instituce či procesy využívat inovativně, netradičně, jinak než k účelům, pro které byly původně vytvořeny. Tak například sbory **městské policie**, přinejmenším v některých částech Malty, Španělska či Turecka rozvázejí potraviny a další základní potřeby izolovaným seniorům.

Sociálně vyloučené lokality, pandemie a aglomerace

Rozmanité subpopulace v rámci aglo-

merace vykazují různé sociokulturní potřeby a různé zranitelné skupiny. Určité osoby bydlí v nevyhovujících podmínkách, které mimo jiné neumožňují sociální distancování (není zde ani obecně snadné dodržovat hygienické standardy).

Specificky je třeba věnovat pozornost řešení problémů nejzranitelnějších částí (bezdomovci; osoby v neformálních osadách – slumech; senioři ohrožení izolací; nedávní imigranti; osoby ohrožené domácím násilím; osoby fyzicky a psychicky zdravotně postižené). Tyto osoby jsou zároveň často nezaměstnané nebo závislé na neformální ekonomice. V neposlední řadě se jedná o osoby či skupiny osob, které jen nesnadno plní doporučení ohledně sociálního distancování nebo dodržování hygieny. V první řadě je doporučováno usilovat o to, aby se například řady bezdomovců dále nerozšiřovaly (tím, že další osoby nebudou schopny udržet své bydlení). Obce se mohou pokusit koordinovaně prosadit odklady nájmu, poplatků za energie či jiných splátek. Dále je vhodné do „problematických čtvrtí“ směřovat terénní služby, včetně distribuce základních potravin, paliva a hygienických pomůcek.

Tam, kde fyzické distancování v domácím prostředí není proveditelné, je vhodné, aby místní orgány určily některá veřejná zařízení, kde mohou lidé v karanténě po určený čas přebývat (například opuštěné hotely).

„Chytré město“ jako bojiště

Z úplně jiného soudku, nakolik se jedná o téma perspektivně navazující či propojené, je eventualita, kdy je město s „chytrou infrastrukturou“ dějištěm ozbrojeného střetu, kdy jedna strana vytlačí druhou z konkrétní aglomerace.¹⁰

Urbanizovaný svět, značně závislý na moderních technologiích, přispívá ke stále větší složitosti budoucích vojenských operací. To, co je pozitivní v době míru, může představovat velký problém v době války.

Představme si situaci: Nepřítel kompromitoval 5G síť v určitém velkoměstě. Monitoruje situaci pomocí řady senzorů. Došlo k převzetí kontroly nad semaforem a autonomními vozidly veřejné služby, která začala blokovat

2014 IP/A/ITRE/ST/2013-02. <http://www.itu.int/en/ITU-T/climatechange/resources/Documents/MappingSmartCitiesinEU-2014.pdf>

5. Seven Ways that Barcelona Is Leading the Smart City Revolution. Edie Newsroom, 12. XII. 2018. [cit. 9. XII. 2021] Dostupné z: <https://www.edie.net/news/7/Seven-ways-that-Barcelona-is-leading-the-smart-city-revolution/>

6. BARRETTE, Renee. Privacy in Our Smart Cities. Toronto, Information and Privacy Commissioner of Ontario, 2018. <http://www.ipc.on.ca/wp-content/uploads/2018/06/2018-06-20-its-privacy-and-smart-cities-web.pdf>

7. Partnership for Healthy Cities Launches Online Platform to Support City Leaders Responding to COVID-19. Bloomberg Philanthropies, 15. IV. 2020. <https://www.bloomberg.org/press/partnership-for-healthy-cities-launches-online-platform-to-support-city-leaders-responding-to-covid-19/>

ulice. Dopravní situace je neovladatelná. Odpadky nejsou vyváženy, hromadí se a přitahují hordy. Vyloučit nelze ani narušení dodávek pitné vody nebo elektřiny. Aniž by se opět nutně jednalo o „chytrá města“, značné zkušenosti je možné čerpat z vývoje situace na Blízkém východě, kdy se velkoměsta jako Mosul nebo Aleppo stala učebnicovými příklady kolapsu, který dopadl na statisíce jejich obyvatel.¹¹

Čtyři základní modelové situace, týkající se přístupu ke smart aglomeraci v kontextu bojových úvah a operací:

pozice útočníka
• Záleží na tom, aby se obsazená aglomerace nezhroutila, nerozložila. • Vnímáme jako svou povinnost, aby nedošlo k humanitární katastrofě.
• Je lhůstné, jestli se obsazená aglomerace zhroutí, rozloží.
pozice obránce
• Záleží na tom, aby se obsazená aglomerace nezhroutila, nerozložila. • Při případném ústupu či vyklizení města jeho infrastrukturu záměrně nepoškodíme.
• Nezáleží na tom, aby nepřítel obsazená aglomerace nezkolabovala. • Případné problémy, které v aglomeraci nastanou, je možné mezinárodně politicky, respektive propagandisticky využít.

Infrastrukturní komponenty, které mohou být objektem napadení:

1. Fyzické objekty. Dálkově ovládané stroje podpory kritických služeb, jako například úprava vody, mohou být fyzicky zničeny, aby ovlivnily komfort obyvatel města. Podobně tak může být narušeno zásobování elektřinou.
2. Senzory. Jedná se o sledovací či průzkumná čidla, ke kterým je zjednáán nelegitimní přístup nebo mohou být zneužita k přenosu falešných dat.
3. Výpočetní kapacity. Data všeho druhu mohou být pozměněna a vést k zavádějícím výsledkům.
4. Doprava. Vyloučit nelze ani fyzickou destrukci, ani různé formy zablokování komunikací „na dálku“.
5. Cloudová úložiště. Přístup ke cloudovým službám může být dočasně přerušen, s daty může být manipulováno a dojde k jejich pozměnění.

6. Analytika. Neoprávněný přístup k analytickým platformám nebo manipulace s daty umožní měnit rozhodovací algoritmy, nastávají změny ve fyzickém prostředí.

7. Aplikace. Přístup k mobilním či jiným aplikacím může být odepřen, nelze využívat bankovníctví či jiné funkcionality.

Tyto či jiné „noční můry“ bezpečnostního diskursu vedou zainteresované experty k následujícím **konstatováním**:

- „Chytrá města“ se dozajista stanou prostředím pro bojové operace budoucnosti. I v reálu slabý protivník může dostat daleko silnější zemi do velkých potíží.
- Je možné, že jedna strana uspěje v boji v užším smyslu slova, ale její úspěch bude negovat to, že ztratí kontrolu nad řadou „svých“ aglomerací.
- Ve městě ovládnutém na dálku může dojít k neúnosnému snížení kvality života.
- Pokrok a přivyknutí veřejnosti určitému standardu je tak komplexní, že „návrat do offline režimu“ již není pro většinu měst alternativou.
- Achillovu patu představují datová centra ovládací procesy ve velkoměstech, vlastněná a provozovaná třetími stranami, což představuje další množinu příležitostí pro útočníky.
- Nemusí se jednat ani o konflikt mezi státy, ale i o incident, za kterým stojí teroristé nebo násilní extremisté.

Do budoucna, ideálně dříve než do deseti let, je tedy podle doporučení vojenských expertů třeba v rámci infrastruktury „chytrých měst“ překlénout současné mezery, které by mohly vést k černým scénářům, jež byly nastíněny výše.

Do budoucna je třeba, aby bezpečnostní plánovači pochopili dopad budoucích bojových operací na infrastrukturu Smart City.

I. Jaké jsou základní technologické služby pro strojově podporované rozhodování a udržitelnost? V první řadě je třeba identifikovat služby, které jsou zásadní pro udržení života a bezpečnost obyvatel města. Jsou shromažďovány informace o organizacích a identitách majitelů podniků základ-

ních služeb.

II. Jaké jsou součásti, které umožňují poskytování těchto služeb? Jakmile jsou služby a jejich vlastníci identifikováni, je nezbytné určit „cestu informací“ pro každou základní službu. Tato analýza identifikuje klíčové technické komponenty, které umožňují dodání konkrétní služby. Během této fáze musí být identifikováni vlastníci technologie dané základní služby. Mohou to být specifické skupiny v rámci městské technologické kanceláře nebo v organizacích odpovědných za poskytování služeb.

III. Jaká jsou zařízení, která tvoří součásti ekosystému? Je třeba identifikovat co nejvíce relevantních zařízení, včetně jejich značek a modelů. V rámci možností je třeba určit strany odpovědné za provoz a údržbu těchto zařízení. Může se jednat o státní zaměstnance, hlavní smluvní dodavatele, výrobce nebo kombinaci těchto prvků. Jakmile bude získána situační povědomí o systémech ve velkých městských centrech, může být zahájen výzkum k identifikaci mezer ve schopnostech v souvisejících strukturách, včetně prevence narušení, zmírnění nebo využití možných problémů aglomerací během bojových operací.

Shrnutí

„Chytré město“ je pojmem, který se v současnosti poněkud nadužívá a který může, ale nemusí, být synonymem výrazu „moderní aglomerace“. Tato sídla přitahují část populace a kumulují se zde jak pozitivní, tak potenciálně negativní fenomény, v míře odlišné od jiných částí státu. Příspěvek podle možností nastínil některé eventuality, které v souvislosti s udržitelností těchto sídel v poslední době otevřely relevantní akademické časopisy. Vedle obligátního tématu koronaviru (vysoce nakažlivých nemocí jako celku) se jedná o „pole neorané“, tedy o zamyšlení nad rolí „chytrého města“ v rámci ozbrojeného konfliktu.

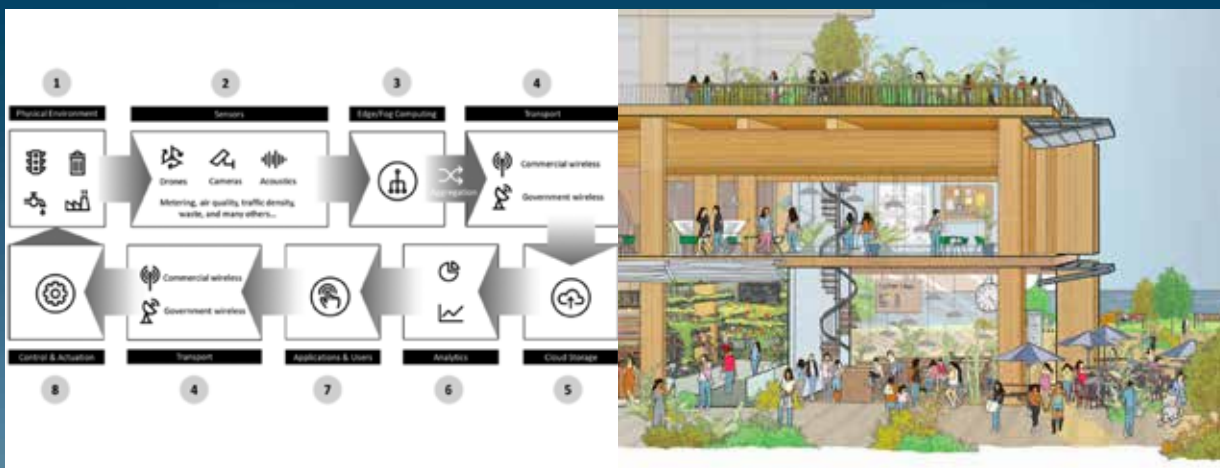
doc. Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.

Vysoká škola AMBIS; Mezinárodní bezpečnostní institut; odbor centrální analytiky Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování

8. Mental Health and Psychosocial Considerations during the COVID-19 Outbreak. Geneva, World Health Organization, 18. III. 2020. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://www.who.int/docs/default-source/coronavirus/mental-health-considerations.pdf>
9. CAMPBELL, Eric and Lisa MCGREGOR. These Five Strategies Have Helped Singapore Fight off the Coronavirus Outbreak. Can They Keep it at Bay? ABC News, 31. III. 2020. <https://www.abc.net.au/news/2020-03-31/coronavirus-singapore-how-it-fought-the-virus/12100072>
10. KOVALSKY, Maxim; Robert J. ROSS and Greg LINDSAY. Contesting Key Terrain. The Cyber Defense Review, 2020, No. 3, p. 133-150. <https://www.jstor.org/stable/10.2307/26954877>
11. Cyber Attacks again Hit Israel's Water System, Shutting Agricultural Pumps. Times of Israel, 17. VII. 2020. [cit. 9. XII. 2021] Dostupné z: <https://www.timesofisrael.com/>

KPKB
KOMERČNÍ
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

Oblasti, které mohou být v rámci smart aglomerace obzvláště zranitelné při případném vojenském konfliktu.¹³

Toronto a přístup k rozmlžení hranice mezi „uvnitř“ a „venku“.¹⁵

Praha, 1. dubna 2020 dopoledne, netypicky liduprázdné Václavské náměstí v době první koronavirové vlny (snímek: autor).

Použité zdroje:

- BARRETTE, Renee. Privacy in Our Smart Cities. Toronto, Information and Privacy Commissioner of Ontario, 2018. <http://www.ipc.on.ca/wp-content/uploads/2018/06/2018-06-20-its-privacy-and-smart-cities-web.pdf>
- BLISS, Laura. How Smart Should a City Be? Toronto Is Finding Out. Bloomberg CityLab, 7. IX. 2018. [cit. 9. XII. 2021] Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-09-07/what-s-behind-the-backlash-over-sidewalk-labs-smart-city>
- BURCH, Sarah; Susan BUBAK and Lynn SCHELLENBERG. Accelerating a Just Transition to Smart, Sustainable Cities. Waterloo: Centre for International Governance Innovation, 2021. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep30264>
- CAMPBELL, Eric and Lisa MCGREGOR. These Five Strategies Have Helped Singapore Fightoff the Coronavirus Outbreak. Can They Keep it at Bay? ABC News, 31. III. 2020. <https://www.abc.net.au/news/2020-03-31/coronavirus-singapore-how-it-fought-the-virus/12100072>
- Centre for International Governance Innovation. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://www.cigionline.org/>
- Cyber Attacks again Hit Israel's Water System, Shutting Agricultural Pumps. Times of Israel, 17. VII. 2020. [cit. 9. XII. 2021] Dostupné z: <https://www.timesofisrael.com/cyber-attacks-again-hit-israels-water-system-shutting-agricultural-pumps/>
- KOVALSKY, Maxim; Robert J. ROSS and Greg LINDSAY. Contesting Key Terrain. The Cyber Defense Review, 2020, No. 3, p. 133-150. <https://www.jstor.org/stable/10.2307/26954877>
- Mapping Smart Cities in the European Union. Brussels: European Parliament: Directorate General For Internal Policies; Committee on Industry, Research and Energy, 2014 IP/A/ITRE/ST/2013-02. <http://www.itu.int/en/ITU-T/climatechange/resources/Documents/MappingSmartCitiesinEU-2014.pdf>
- Mental Health and Psychosocial Considerations during the COVID-19 Outbreak. Geneva, World Health Organization, 18. III. 2020. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/mental-health-considerations.pdf>
- Partnership for Healthy Cities Launches Online Platform to Support City Leaders Responding to COVID-19. Bloomberg Philanthropies, 15. IV. 2020. <https://www.bloomberg.org/press/partnership-for-healthy-cities-launches-online-platform-to-support-city-leaders-responding-to-covid-19/>
- Seven Ways that Barcelona Is Leading the Smart City Revolution. Edie Newsroom, 12. XII. 2018. [cit. 9. XII. 2021] Dostupné z: <https://www.edie.net/news/Seven-ways-that-Barcelona-is-leading-the-smart-city-revolution/>
- Smart Sustainable Cities Project. Foreign, Commonwealth & Development Office, 2021. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://smartsustainablecities.uk/case-studies/>
- Strengthening Preparedness for COVID-19 in Cities and Urban Settings: Interim Guidance for Local Authorities. Geneva: World Health Organization, 2020. [cit. 23. XI. 2021] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/resrep28001>; https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331896/WHO-2019-nCoV-Urban_preparedness-2020.1-eng.pdf

cyber-attacks-again-hit-israels-water-system-shutting-agricultural-pumps/

12. KOVALSKY, Maxim; Robert J. ROSS and Greg LINDSAY. Contesting Key Terrain. The Cyber Defense Review, 2020, No. 3, p. 133-150. [cit. 9. XII. 2021] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.2307/26954877>

13. BLISS, Laura. How Smart Should a City Be? Toronto Is Finding Out. Bloomberg CityLab, 7. IX. 2018. [cit. 9. XII. 2021] Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-09-07/what-s-behind-the-backlash-over-sidewalk-labs-smart-city>

OBECNÍ POLICIE A PRIVATIZACE BEZPEČNOSTI V EVROPSKÝCH ZEMÍCH

Tato monografie představuje, jak již sám název napovídá, pokračování určitého „seriálu“, popisujícího zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku v konkrétních evropských zemích Evropy.

Publikaci rozhodně nelze chápat jako izolovaný dokument. Navazuje totiž (vedle svého 1. vydání z roku 2015, kde byla popsána situace v 16 zemích: Andorra, Belgie, Bulharsko, Estonsko, Itálie, Lichtenštejnsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Spojené království a Španělsko) na celou řadu dalších studií členů autorského kolektivu, věnovaných fungování bezpečnostních systémů v evropském kontextu. Obsahuje:

- v elektronické podobě převážně ilustrované podklady ve vztahu k obecním policiím v těchto zemích: Andorra, Belgie, Estonsko, Itálie, Lichtenštejnsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko a Řecko,
- popis situace (nejenom s důrazem na privatizaci bezpečnosti) v řadě evropských zemí na portálu tuzemské pobočky mezinárodní organizace ASIS International,
- zmapování proměnných, týkajících se statistiky kriminality v evropských zemích (zejména v členských státech Evropské unie),
- přehledy, týkající se územního uspořádání policejně-bezpečnostních systémů jednotlivých zemí (podrobnosti jsou uvedeny u jednotlivých zemí, resp. kapitol),
- celou řadu dalších výstupů, například sérii článků z časopisů Pražský strážník a Bezpečnost s profesionály (podrobnosti jsou opět uvedeny u jednotlivých zemí, resp. kapitol).

Tato publikace nabízí základní informace, týkající se obecních policií, resp. zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku v celkem 24 zemích (v rámci Evropské unie i mimo ni), jako jsou Andorra, Belgie, Bulharsko, Estonsko, Finsko, Irsko, Island, Itálie, Kypr,

Lichtenštejnsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Moldavsko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Spojené království, Španělsko, Švýcarsko a Ukrajina.

Často se přitom jedná o státy, o jejichž modelu zajišťování vnitřních záležitostí veřejného pořádku v České republice neexistuje příliš rozsáhlé povědomí, což ovšem některým žurnalistům a komentátorům nebrání docházet k dalekosáhlým závěrům. Z tohoto důvodu se publikace zaměřuje na hledání odpovědí na celou řadu otázek – například:

- Jaký je počet obcí v jednotlivých zemích, jak jsou obvykle lidnaté a jaká je jejich pozice v bezpečnostním systému státu?
- Jak v konkrétních zemích vypadá právní či organizační rámec pro zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku, resp. přímo pro výkon činnosti obecních policií?
- Existují zde taková tělesa vůbec? Existuje v konkrétních evropských zemích vůbec prostor pro to, aby se obec sama aktivně zapojila do zajištění místních záležitostí veřejného pořádku na svém území, resp. nakolik do tohoto procesu zasahuje stát (například určitou formou povolování, certifikace, kontroly, omezování a podobně), a pokud ano, pak z jakých důvodů?
- Jaké byly případné milníky a peripetie souvisejícího vývoje?
- Jakou roli v oblasti místních záležitostí veřejného pořádku mohou sehrávat různá dobrovolnická uskupení?
- Je někde tato problematika řešena „dodavatelsky“, tedy prostřednictvím najímání soukromých bezpečnostních služeb

k hlídkování na území obce?

- Jaká „tvrdá data“ nebo zajímavosti se ke konkrétním aspektům tématu podařilo zjistit?
- Čím konkrétně se může v této oblasti přímo či nepřímo inspirovat Česká republika?

Ačkoli kapitoly věnované konkrétním zemím nejsou co do hloubky a rozsahu vždy srovnatelné, nejedná se o odlišnosti samoúčelné, ale motivované snahou přetlumočit domácímu publiku maximum možných informací. Některé související podklady pocházejí z otevřených zdrojů, jiné vznikly přímo v terénu, případně byly autorům zaslány zahraničními partnery.

I když jsou jednotlivé kapitoly (státy) pojeté poněkud odlišně, jejich jednotícím prvkem či přístupem je snaha autorů popsat situaci ve zvolených zemích v relativní úplnosti.

Doc. Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.

AMBIS vysoká škola, a.s.,
Mezinárodní bezpečnostní institut

OBECNÍ POLICIE a privatizace bezpečnosti v evropských zemích

2. aktualizované a rozšířené vydání

Oldřich Krulík
a kolektiv

PRESTIŽNÍ MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ STRÁŽNÍKŮ BUDE!

Již šestý ročník ojedinělého a největšího mezinárodního setkání obecních policí ve střední Evropě se uskuteční. Věří v to organizátoři, kteří ji po letošní roční pauze zapříčiněné pandemií Covid-19 již intenzivně připravují. Mezinárodní konference obecních policí se uskuteční v tradičním formátu, a to od 30. 3. do 1. 4. 2022 na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Podle Daniela Bednaříka, předsedy správní rady FT Technologies, která konferenci organizuje, se přece jen svět kolem nás postupně posouvá k určitému „normálu“. „Samozřejmě. Stále se nacházíme v nelehké situaci v souvislosti s pandemií onemocnění Covid-19, nicméně, musíme se s ní naučit žít, nepodceňovat rizika, ale zároveň použít všechny dostupné prostředky, aby náš společenský život toto onemocnění minimálně ovlivňovalo,“ podotýká Daniel Bednařík, podle kterého je si celý tým připravující konferenci vědom, že ji nejspíš i nadále budou omezovat určitá opatření. „Ale opravdu silně vnímáme potřebu vzájemného dialogu a podpory bezpečnosti ve veřejném prostoru. Přece jen, stále jsou to obecní a městské policie, respektive samospráva, kteří jsou prvním a nejdůležitějším mediátorem ve společnosti. A my chceme i nadále být jejich partnerem, na kterého se vždy a za každých okolností mohou spolehnout,“ doplňuje Bednařík. Sám je přesvědčen, že se po roční pauze podaří navázat na dřívější ojedinělou platformu pro osobní setkávání a výměnu zkušeností s nezaměnitelnou atmosférou. Že tomu tak může být, svědčí mnozíci se dotazy účastníků z dřívějších ročníků konference, kteří se vždy do Olomouce těšili na inspirativní hlavní i exkluzivní doprovodný program, nadstandardní konferenční servis a zejména skvělé a přátelské prostředí.

„Nejdůležitější bude důvěra a odvaha. Důvěra v to, že se nám podaří konferenci připravit a odvaha všech přihlásit se na ni. Ano, může být pandemická situace taková, že budou definována nějaká nová aktuální omezení, či dokonce budeme nuceni termín konference přesunout. Ale s tím vším již máme určité zkušenosti a troufneme si říci, že jsme to zvládli. A kdybychom takhle pesimisticky přemýšleli, tak bychom nemohli organizovat nic, nežít,“ zamýšlí se Pavel Boháč, PR manažer společnosti FT Technologies, který konferenci připravuje. Podle něj celý organizační tým včetně partnerů konference věří, že o účast na konferenci bude identický, ne-li vyšší zájem než v uplynulých letech. „Roční pauza pro nás byla i příležitostí. Nashromáždila se řada zajímavých témat, připravili jsme ještě komfortnější a kvalitnější systém přihlašování, zamysleli se nad řadou drobností, které mohou toto mezinárodní setkání vylepšit,“ uzavírá Boháč. A tak se zdá, že VI. mezinárodní konference obecních policí může mezi obecními a městskými policiemi opět pozitivně rezonovat. Bude!

Mezinárodní konference obecních policí je primárně určena zástupcům obecních a městských policí, účastní se jí rovněž reprezentanti státní správy a samospráv, integrovaného záchranného systému a bezpečnostních sborů, partnerských organizací a v nepo-

slední řadě i akademické sféry – každoročně se jí účastní okolo 200 účastníků. Vytváří ojedinělou platformu pro osobní setkávání a výměnu zkušeností, program je rozdělen na čtyři odborné panely – Bezpečný prostor, Technologie, Prevence a edukace, Legislativa. Její součástí je také bohatý doprovodný program. Hlavním organizátorem je společnost FT Technologies a.s., která je považována za lídra trhu v oblasti informačních technologií pro obecní a městské policie. Spoluorganizátorem je Právnická fakulta Univerzity Palackého Olomouc, v jejíchž prostorách se konference již několik let koná. Časopis Bezpečnost s profesionály je dlouholetým hlavním mediálním partnerem.

Redakce

Aktuální informace o konferenci a dalších aktivitách jsou průběžně publikovány na facebookovém profilu @FTTechnologiesOlomouc.

INCRISCO

ZAKÁZKOVÁ VÝROBA INSTRUKTÁŽNÍCH MATERIÁLŮ

Založení společnosti INCRISCO, s.r.o., je výsledkem projektu, jehož cílem je zajištění permanentní připravenosti na řešení krizových situací v praxi.

Hlavním záměrem projektu je tvorba instruktážních materiálů pro podporu činnosti orgánů krizového řízení. Orientuje se na analýzu a vyhodnocování bezpečnostních rizik, na plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností, které jsou prováděny v souvislosti s přípravou na řešení krizových situací. Cílem je ochrana kritické infrastruktury, narušení jejích funkcí by mohlo mít závažný dopad na bezpečnost našeho státu, na zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, na zdraví osob nebo ekonomiku státu.

Zaměření společnosti a popis produktů

Zaměřujeme se na bezpečnostní systém České republiky. Cílovým zákaz-

níkem jsou vedle všech složek Integrovaného záchranného systému také soukromé bezpečnostní agentury, státní správa a samospráva. Dále je naším záměrem oslovit také střední a vysoké školství v rámci vzdělávání v krizovém řízení. Cílovou skupinou jsou tedy nejen velitelé složek Integrovaného záchranného systému na všech úrovních řízení a krizoví manažeři, ale také další právnické a podnikající fyzické osoby, zabývající se problematikou krizového managementu.

Naším hlavním produktem jsou instruktážní materiály, vhodné k seznámení se s teorií a sloužící jako doplněk praxe nebo příprava na výkon povolání. Umožňují efektivní výuku nových i stávajících metodik a postupů pro státní i soukromý sektor. Virtuální prostředí, ve kterém vytváříme modelace, nabízí možnost náhledu na místo události z ptáčích perspektiv, pohled první osoby, komplexní monitoring celé situace, a především nám umožňuje modelovat takové situace, které jsou v reálném prostředí nákladné, obtížné realizova-

telné nebo nepřehledné. Například zásah s výskytem nebezpečných látek, dopravní nehody, útok aktivního střelce a další mimořádné události, se kterými se složky Integrovaného záchranného systému denně potýkají.

Jak vše funguje

Formát našich instruktážních materiálů umožňuje detailní zobrazení vybraných situací, opakované cvičení klíčových momentů a pomocí grafických editací a vizualizací důležitých objektů, zón a postav přispívá také k maximální přehlednosti situací. Ke sdílení našich instruktážních materiálů slouží online platforma, která umožňuje monitoring a kontrolu přístupu, doplnění našich materiálů o teorii a metodiky a poskytuje zpětnou vazbu formou feedback testů na procvičované téma. Díky tomu jsou všechny informace snadno a rychle dostupné.

Veškeré výsledné produkty jsou vytvářeny kolektivem lidí vzdělaných v oboru ochrany obyvatelstva a krizového

řízení a doplněné o dlouholetou praxi v oboru školení složek Integrovaného záchranného systému a ostatních subjektů, jež se zabývají krizovým řízením. Vše samozřejmě koordinuje zákazník, se kterým naši odborníci probírají možné scénáře mimořádných událostí v souladu s veškerou legislativou.

Interakce produktů

Mimo instruktážní materiály se soustředíme také na tvorbu evakuačních simulací v programu Pathfinder, v softwaru určeném ke 3D modelaci libovolných budov a objektů v přesných rozměrech a k následné simulaci evakuace s předem stanoveným počtem osob. Pomocí tohoto softwaru tak lze přiblí-

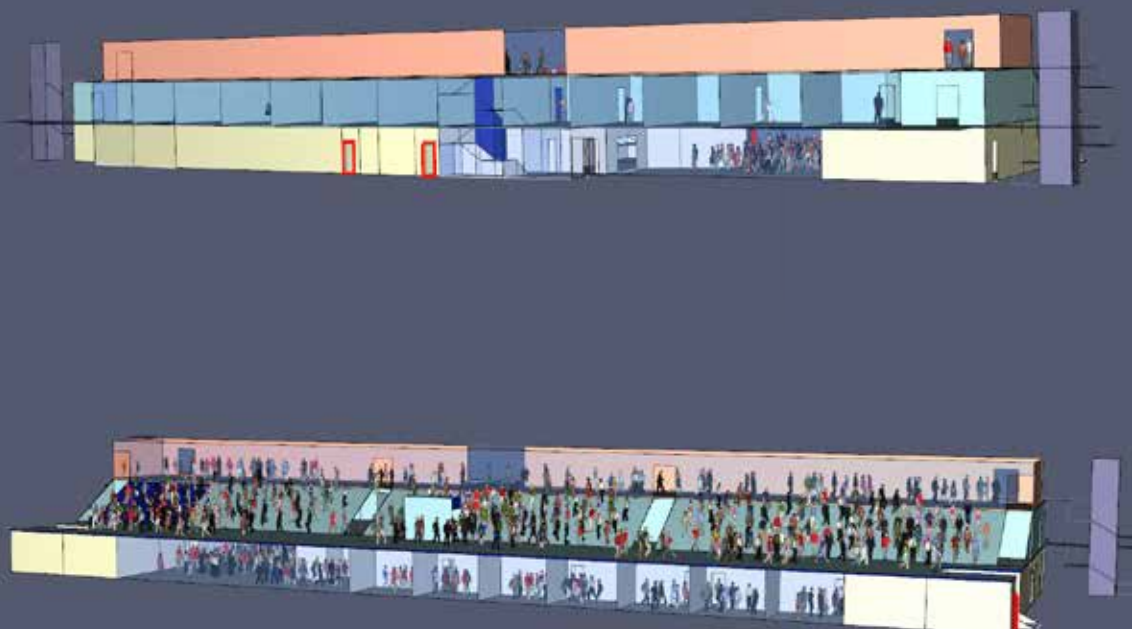
žit odhadovaný celkový čas evakuace, určit nedostatky v budově, jako jsou například různé překážky, úzké dveře a podobně.

Výsledkem modelace a simulace jsou potom data zaznamenaná v grafech, v časové ose a průběh evakuace na videu. Program je variabilní a dokáže přiřadit k jednotlivé osobě průměrnou rychlost, se kterou opouští objekt. Lze sem také zařadit osoby s omezenou schopností pohybu a jejich nutnou asistenci.

Spojením instruktážních videí a modelací simulace evakuace z místa zásahu vzniká unikátní materiál. Tento je vhodný k procvičování a úplnému

pochopení místa jakékoli mimořádné události. V dnešní době distančního vzdělávání, kdy musejí být všechny složky Integrovaného záchranného systému a také soukromé bezpečnostní služby maximálně připraveny na veškeré mimořádné události, je tento materiál součástí přímého vzdělávání. Samozřejmě nemůže nahradit realitu, ale může k ní významně pomoci.

Ing. David Beneš
Ing. Petra Kadlec Linhartová
Bc. Ondřej Paďouk
 INCRISCO, s.r.o.

NEZÁKONNÝ OBCHOD S OMAMNÝMI A PSYCHOTROPNÍMI LÁTKAMI

Nezákonný obchod s OPL se stále více přesouvá z tmavých koutů ulice na internet, virtuální měny nahrazují hotovost, kvalita produktů a anonymita osob je rozhodujícím faktorem. V souvislosti s tím stoupá význam distribuce drog prostřednictvím poštovních zásilek, které do České republiky proudí převážně z Nizozemska a Spolkové republiky Německo, ale také z Číny, Severní Ameriky nebo Mexika.

Mluvíme-li o anonymním obchodování se zakázaným zbožím, přičemž 68 % z celkového nabízeného sortimentu zaujímají právě drogy, jde o Darknet. Ten tvoří soustava online tržišť připomínajících e-shopy, kde jsou platby prováděny prostřednictvím kryptoměn, z nichž nejznámější je bitcoin, dále různými diskuzními fóry a platformami pro šifrovanou výměnu informací. Pro přístup na Darknet (webové stránky mají koncovku .onion) je kromě anonymního připojení k síti zapotřebí zvláštního, ale volně přístupného prohlížeče Tor (The Onion Router). Mladší generace je pro svoji vysokou míru počítačové gramotnosti tou nejaktivnější skupinou na Darknetu. Přes veškerou anonymitu Darknetu jsou drogy skutečné, hmatatelné a jejich distribuce je prováděna prostřednictvím obyčejných poštovních zásilek.

Poštovní zásilky z Nizozemska a Spolkové republiky Německo

Velké objemy přepravovaných zásilek, slabé kontrolní mechanismy a nižší ceny služeb jsou hlavními důvody, proč jsou drogy v Evropě distribuovány převážně poštovní sítí. Za zmínku také stojí, že zavedené kurýrní společnosti, jako jsou např. FEDEX, UPS, DHL či DPD mají méně svázané ruce a ve svých obchodních podmínkách si jasně vyhrazují právo na kontrolu zásilek v jakékoli fázi přepravy. Rovněž prostředky, které tyto nadnárodní subjekty investují do bezpečnostní infrastruktury, jsou mnohonásobně vyšší, než je tomu u zpravidla státem vlastněných podniků. Na druhou stranu je zde zaručena vyšší anonymita odesílatele či adresáta v případě doporučených zásilek, takže s problematikou zásilek obsahujících OPL bojují státní podniky i soukromé společnosti.

Do České republiky proudí poštovní zásilky z Nizozemska a Spolkové republiky Německo (SRN) letecky nebo pozemně. V prvním případě zajišťuje kontrolu Celní úřad Praha Ruzyně, ve druhém pak Celní úřad pro Karlovarský kraj – Územní pracoviště Cheb. Nutno zmínit, že jen za loňský rok bylo na Letišti Václava Havla v Praze zajištěno téměř tisíc zásilek obsahujících omamné či psychotropní látky. Kolik nelegálních zásilek však unikne celní nebo poštovní kontrole lze jen stěží odhadovat.

Odhalení pachatele

„V zájmu zjištění osob podílejících se na nakládání se zásilkou obsahující omamné látky, psychotropní látky... může předseda senátu a v přípravě řízení se souhlasem soudce státní zástupce nařídit, aby byl obsah takové zásilky zaměněn za jiný a takto upra-

Sofistikovaný způsob úkrytu tripů LSD v obchodní písemnosti.

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

vená zásilka byla předána k další přepravě."

Velmi obecně trestní řád popisuje princip záměny (obsahu) zásilky, který je nedílnou součástí institutu nazývaného „sledovaná zásilka“ (CD – controlled delivery). Tento postup používají orgány z oblasti boje proti drogám nejen v České republice, ale také v celé Evropě či ve Spojených státech amerických k odhalení a dopadení osob, které zejména cestou poštovního styku nedovoleně nakládají s OPL. Podstatou je záměna OPL za náhražku a doručení předmětné zásilky příjemci, který bývá následně zadržen. K tomuto je často využíváno institutu sledované zásilky dle ustanovení § 87b trestního řádu.

Nekonečný Bajkal

Již počátkem roku 2017 řešili celníci brněnského protidrogového útvaru zajímavý případ opakovaného nezákonného vývozu tripů psychotropní látky LSD z ČR do Ruské federace a bývalých sovětských republik (TS BAJKAL). Pachatelem byl mladý muž ruské státní příslušnosti, který žil v Brně, kde působil jako finanční poradce. Výše jeho příjmů však zdaleka neodpovídala jeho vysokému životnímu standardu. LSD nakupoval v Nizozemsku, následně tripy sofistikovaným způsobem ukrýval do obchodních písemností, které pak kurýrními společnostmi odesílal ruským zákazníkům.

Dodnes není zcela znám způsob, jakým probíhalo sjednávání obchodů, ale je pravděpodobné, že šlo o prostředí Darknetu, se kterým se do té doby setkalo jen pramálo příslušníků napříč bezpečnostními sbory. Paradoxně tato „neznalost“ přivedla brněnské drogaře ke vzdělávání se a sbírání zkušeností v darknetové problematice, což dokazuje častá spolupráce se „Cyber týmem“ celní správy. I přesto se v přípravném řízení podařilo shromáždit dostatek důkazních prostředků, které dopomohly k odsouzení dotyčného ke 12 letům odnětí svobody. Za sledované období se díky spolupráci německých, ruských a českých celníků, jež byla koordinována z kanceláře českého styčného celního důstojníka v SRN, podařilo zajistit více než deset tisíc kusů tripů LSD.

Pekárna bez chleba

Pod krycím názvem TS ETA byly vedeny úkony trestního řízení proti skupině mladých mužů z Ivančicka, kteří velmi důmyslným způsobem vyváželi do celého světa drogy, jež osobně nakupovali přímo v Nizozemsku. Celé to

odstartovalo zadržení dvou domácích pekárů značky ETA, které byly podány na poště v Praze a měly namířeno do USA, konkrétně na Floridu. Obsahovaly 4,2 kilogramy psychotropní látky MDMA, která se mimo jiné používá k výrobě taneční drogy extáze. Za využití kamerového systému PČR a MP Praha se podařilo ztotožnit vozidlo a následně také osoby, které pekárny odeslaly.

Prakticky okamžitě po zadržení pekárů proběhla výměna informací s americkými a rakouskými kolegy, načež bylo dohodnuto, že droga bude zaměněna a doručena floridskému adresátovi.

transportu zabezpečeného kolegy z Celní protidrogové jednotky (odd. 714 GRČ), do rukou rakouských kolegů za asistence agentů DEA z vídeňské centrály došlo na bývalém hraničním přechodu Mikulov/Drasenhofen. Následně putovala pod přísným dohledem na Floridu, kde byla doručena adresátovi portorického původu.

Mezitím již byli pod stálým dohledem za využití veškerých operativně pátracích prostředků a dalších institutů trestního řádu i podezřelí v České republice. Byly odposlouchávány jejich mobilní telefony, sledován pohyb, samozřejmě byla důkladná проверка každého

Dvě domácí pekárny značky ETA se staly úkrytem pro 4,2 kilogramu MDMA.

V rekordně krátkém čase pak následovalo vyřízení Evropského vyšetřovacího příkazu s Rakouskem a navázání kontaktu s Mezinárodní právní pomocí v USA. Těto úspěšné operace, při které byly zadrženy dvě osoby, se účastnil i celník oddělení Odhalování trestné činnosti Praha – Ruzyně.

Ukázalo se, jak je pod tlakem možné jednat bleskově, když se podařilo vyřídit veškerá vstupní povolení do USA, pojištění a zajištění finanční hotovosti během jednoho pátečního odpoledne. K předání sledované zásilky (4,2 kilogramy MDMA), včetně samotného

z pachatelů. To přivedlo celníky až ke garáži, kterou si podezřelí pronajímali v Brně a která se ukázala jako distribuční sklad drog. Tato garáž byla důmyslně a profesionálně připravena k balení závadových zásilek, přesně podle návodů uváděných na Darknetu. Podlaha i veškeré vybavení byly pokryty folií, která mohla být během několika minut odstraněna a místnost tak mohla být ve chvíli očištěna od veškerých stop.

Objev tohoto objektu se ukázal v celém případě jako naprosto zásadní, jelikož po instalaci vhodné techniky se podařilo sledovat online jejich činnost

Adresát původem z Portorika zadržený při předání sledované zásilky z ČR.

Příruční sklad OPL (krystalické MDMA a tablety Extáze) v jedné z pronajatých garáží.

a držet tak s nimi krok. Díky tomu se zjistilo, že skupina, kterou vedl teprve osmnáctiletý Kevin K., pravidelně létala do Nizozemska, kde kupovala krystalické MDMA, tablety extáze a kokain, ukryté v cestovních zavazadlech je vozila autobusem zpět do České republiky a poté je prodávala pod přezdívkou CzechSupply na darknetových tržištích a rozesílala v poštovních zásilkách do celého světa nebo nechávala v tzv. „mrtvých schránkách“. Jednou z posledních akcí Kevina a jeho party bylo odeslání zásilky obsahující necelé dva tisíce tablet extáze z rakouské příhraniční pošty, přičemž adresátem byla osoba z okolí Chicaga ve Spojených státech amerických. Díky našemu včasnému varování rakouských kolegů bylo možné tuto zásilku včas zadržet, zaměnit její obsah, provést doručení a následně zadržet příjemce.

V polovině září roku 2019 již bylo nashromážděno dostatečné množství důkazních prostředků, aby mohlo dojít k realizaci trestní věci, při které bylo zadrženo celkem pět osob, včetně hlavního organizátora. V průběhu prověřování byly zajištěny desetitisíce tablet extáze, takřka 12 kilogramů krystalického MDMA, více než dva a půl kilogramu kokainu a množství dalších

drog. Dále byla zajištěna finanční hotovost a kryptoměny v celkové hodnotě více než jednoho milionu korun.

Ačkoli bylo trestní řízení mimořádně úspěšné, je třeba zmínit fakt, že chování pachatelů bylo i přes nízký věk velice profesionální, místy až paranoidní, a potvrdilo oblibu distribuce OPL prostřednictvím Darknetu. Obvinění nyní čekají na rozsudky a výpověď hlavního organizátora vedla k zahájení spolupráce s nizozemskou policií s cílem odhalit tamní prodejce drog.

Nikdy nic nepodcenit!

V co se může změnit zpočátku banální případ sledované zásilky ukázalo trestní řízení (TS VOGEL) vedené proti mladému muži, který byl adresátem sta gramů vysoce kvalitního kokainu ukrytého v rychlovarné konvici zadržené při poštovní kontrole německými celníky v létě roku 2019. Po provedení nezbytných úkonů došlo začátkem měsíce července k realizaci trestní věci spočívající v doručení zásilky se zaměněným obsahem a zadržením podezřelého. Rozdílné oproti podobným případům však bylo to, že pachatelé byli nakonec dva bratři ve věku dvacet a dvacet dva let, kteří navíc měli ve svém pronajatém

bytě nelegálně držené střelné zbraně (Glock 17 a Mini-Uzi), vysokou finanční hotovost a velké množství různých druhů OPL.

Mladší z bratrů, který předmětnou zásilku oproti dokladu totožnosti převzal, se bezprostředně po zadržení doznal k tomu, že se živí prodejem drog, za který obdržel půl milionu korun, zajištěný při domovní prohlídce v nočním stolku. Dále se však odmítl k čemukoli vyjadřovat. Asi hodinu po zadržení se na místě činu objevila mladá dívka – přítelkyně staršího bratra a majitelka zmíněných zbraní, kterou, jak se později ukázalo, poslal prověřit situaci právě starší z bratrů, jenž se ukrýval v jejím vozidle nedaleko místa činu. K zajištěným zbraním se nikdo ze zadržených nevyjádřil, nicméně vzhledem ke gumovým obličejovým maskám, které se rovněž nacházely na místě činu, existuje podezření z plánování násilné či majetkové trestné činnosti.

Provedené finanční šetření ukázalo, že v průběhu let 2018 a 2019 směnili oba nezaměstnaní bratři bezmála tři miliony korun za kryptoměnu bitcoin, nepovedlo se však zjistit, na co byly tyto prostředky použity. Lze ale předpokládat, že k nákupu drog na některém z darknetových tržišť. Zatímco obvinění čekají na své rozsudky, případ byl jasným ponaučením, jak se zdánlivě jednoduché trestní řízení vedené proti adresátům poštovních zásilek s obsahem OPL může v průběhu změnit a zkomplikovat.

Uvedená kazuistika jasně ukazuje, že ačkoli mají tyto trestné činy hodně shodných atributů (věk pachatelů, způsob distribuce, obchodování s kryptoměnami), nemají vždy stejný průběh. Rovněž není možné k jejich řešení přistupovat dogmaticky dle určené šablony, ale je zapotřebí kreativního přístupu a využití všech nástrojů, které jsou celníkům protidrogových oddělení k dispozici. Poštovní zásilky plní v duchu anonymity přesně to, co od nich prodejci i zákazníci očekávají. Nekonečné objemy přepravovaných zásilek snižují riziko odhalení na minimum, obyčejná psaní navíc nevyžadují uvedení odesílatele ani prokázání totožnosti příjemce. S rozvojem kurýrních služeb, provozovaných soukromými subjekty, nedovolený obchod s drogami narůstá, což představuje pro orgány vymáhající dodržování práva opravdovou výzvu.

Mjr. Ing. Ondřej Kalivoda
Generální ředitelství cel,
Protidrogové oddělení Brno

Finanční hotovost a zbraně zajištěné při domovní prohlídce.

CHRÁNÍME VÁS
JIŽ OD ROKU
1992

BEZPEČNOSTNÍ TECHNOLOGIE A SLABOPROUDÉ SYSTÉMY

ABAS IPS MANAGEMENT

WWW.ABASCO.CZ

POROVNÁNÍ KRIMINALISTICKÉ OLFAKTRONIKY A KRIMINALISTICKÉ OLFAKTORIKY

Kriminalistická odorologie patří mezi novější kriminalistické obory a je součástí kriminalistické techniky. Vzhledem k tomu, že jde o mladý obor, prochází stále ještě vývojem. Odorologie se „zabývá zkoumáním pachů a rozvojem metod zjišťování stop, ty studuje dle analytických přístrojů s cílem identifikace osob nebo věcí“. Hlavním cílem je zjistit tvůrce určitého pachu a poté provést jeho detailní identifikaci, nejčastěji se zkoumá tělesný pach člověka, kdy je zdrojem např. dech nebo pot.

Do kriminalistické odorologie spadá kromě přístrojové metody zkoumání (kriminalistická olfaktronika) také metoda, která je založena na využití speciálně vycvičených psů (kriminalistická olfaktorika). Identifikace osob dle pachu není využívána jen v České republice, ale také v zahraničí. I přesto však má tato metoda řadu odpůrců, kteří jsou toho názoru, že metoda pachové identifikace není věrohodná. Proto je prováděno mnoho experimentů a výzkumů z důvodu zvýšení její věrohodnosti. Navzdory náročnosti

tohoto oboru, vyplývající především z vyhledávání a zjišťování pachových stop, je totiž nedílnou součástí a nesporným přínosem kriminalistiky.

V rámci tohoto článku čerpám z výstupů mé bakalářské práce na téma Identifikace osob podle odorologických stop, která byla obhájena 06/2019.

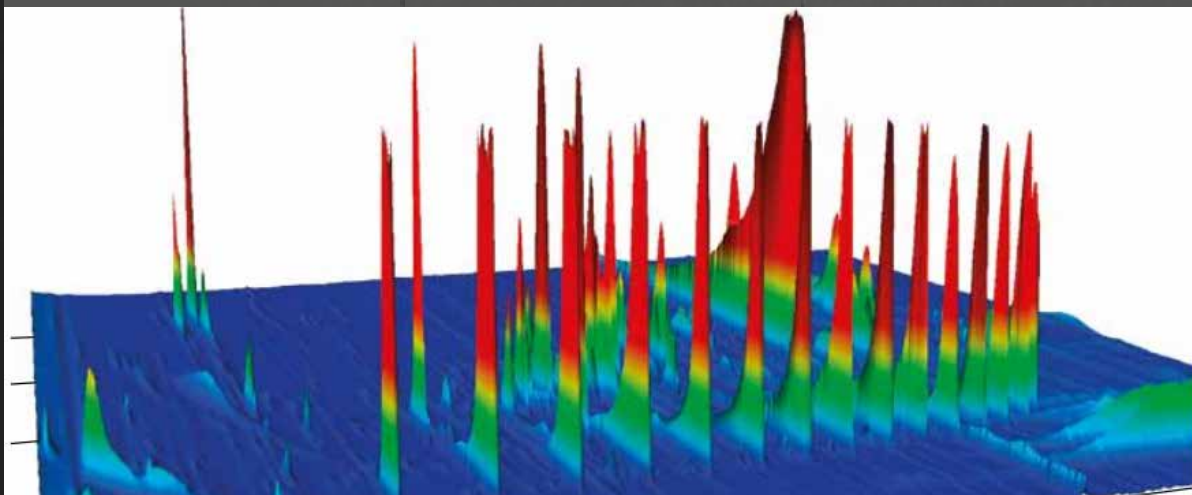
Kriminalistická olfaktronika

Jak jsem již výše naznačila, kriminalistická olfaktronika se zabývá „technickými (přístrojovými nebo instrumentálními) metodami zkoumání pachů“. Tato metoda je založena na rozboru, který má charakter kvalitativní i kvantitativní, tzn. „zjišťuje, jaký je celkový objem a hmotnost zkoumané látky, jaké jsou poměry jednotlivých částí k celkovému objemu a hmotnosti mezi sebou, tedy jakou má látka fyzikálně-chemickou charakteristiku“. V této metodě analyzujeme samostatně pachovou stopu a samostatně porovnávací vzorek, poté jsou výsledky porovnávány.

Ačkoli je kriminalistická olfaktronika objektivní metodou, nelze ji stále použít jako důkaz k individuální identifikaci osob. Literatura jako problém uvádí, že lidský pach obsahuje proměnné součásti, což má za následek, že se pach osob od zajištění pachové stopy po odběru pachového vzorku téměř vždy změní. Je to tedy odraz toho, že se pach člověka mění vlivem druhu potravy, užíváním léků, zdravotním stavem, ale také používáním různých kosmetických přípravků a přejímáním různých pachů z prostředí.

Nepříjemný fakt při porovnání kriminalistické olfaktroniky a olfaktoriky je ten, že pes, který je speciálně vycvičený, je až o čtyři řady citlivější, než jsou přístroje.

Jako hlavní metodu zkoumání kriminalistické olfaktroniky lze uvést plynovou chromatografii, což je fyzikálně-chemická metoda, která je v dnešní době nejobecnější a nejrozšířenější metodou, tudíž se využívá nejen v kriminalistice, ale například i v chemických a biochemických oborech. U kriminali-

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

stické olfaktoriky hovoříme v případě užití této metody o stopové či reziduální analýze, což je „analytická metoda přizpůsobená pro analýzu látek vyskytujících se ve velmi malém množství nebo velmi malé koncentraci“.

Postup při snímání a zajišťování pachové stopy v olfaktorice je v zásadě stejný jako v olfaktorice, je však důležité pach vhodným způsobem koncentrovat. Výsledkem plynové chromatografie je chromatogram, což je grafický záznam.

Pozitivní výsledky kriminalistické olfaktoriky jsou zaznamenávány ve skupinové identifikaci. Z pachových vzorků je možné určit pohlaví osoby či užívání léků. Rovněž probíhají výzkumy k určení např. přibližného věku či etnické skupiny.

Novinkou v kriminalistické olfaktorice je tzv. „elektronický nos“, jde o přístroje, které jsou používány ke zjišťování skupinové příslušnosti pachu (nedovršené identifikaci). Tyto přístroje jsou využívány nejen v kriminalistice, ale také v gastronomii či ve zdravotnictví. Mezi jejich hlavní přednosti patří malá hmotnost a velikost.

Kriminalistická olfaktorika

Kriminalistická olfaktorika je označována jako subjektivní metoda právě díky tomu, že je prováděna speciálně vycvičenými psy. U nás ji soud považuje za nepřímý důkaz.

Tato metoda slouží k identifikaci konkrétní osoby, která vytvořila pachovou stopu, je předmětem trestního řízení a má vztah k události. Je založena na poznání, že každý člověk je nositelem individuálního pachu, který je dán geneticky, že tedy nezávisle na své vůli zanechá každý pachovou stopu, a to na základě činnosti, pobytu nebo pohybu. Provedení metody se uskuteční formou porovnání pachových stop osoby, která má být předmětem trestního řízení, se vzorky pachu prověřovaných osob, které jsou umístěny v pachových konzervách, a samozřejmě také s využitím čichových vlastností speciálně vycvičeného psa.

Pachová komparace v rámci kriminalistické olfaktoriky

Jinými slovy jde o porovnání pachových stop, a to porovnáním pachové stopy, která se našla na místě události, a srovnávacího vzorku sejmutého od podezřelé osoby.

Komparace pachových stop se provádí již výše zmíněnou olfaktorickou metodou, prostřednictvím níž lze potvrdit, příp. vyvrátit přítomnost porovnávané osoby – zda byla na místě, kde byl spáchán trestný čin, nebo zda přišla do kontaktu s doličným předmětem.

Pomocí pachové komparace lze určit skupinovou příslušnost nebo individuální identifikaci pachu prostřednictvím porovnání pachových vzorků, které provádí živý organismus na základě čichové reakce s cílem potvrdit, či naopak vyloučit pachovou shodu.

Pravidla pro odebrání pachového vzorku osoby, jejíž pach je určený ke komparaci:

- Vzorek musí být odebrán pouze s vědomím dané osoby. Zpravidla jsou této osobě odebrány vzorky na dva pachové snímáče (v případě boku se odebírají vzorky jak z levého, tak z pravého boku), každý je uložen do samostatného obalu. Odebírání pachových vzorků provádí pouze proškolení policisté stejného pohlaví jako osoba. Jsou používány stejné pomůcky jako u snímání pachové stopy.
- Pokud se zajišťuje srovnávací pachový vzorek od více osob, je nutné, aby každá z osob byla umístěna odděleně a pod neustálým dozorem. Zvláštností je, že u každé osoby odebrá vzorek vždy jiný policista, který musí být rovněž proškolený, a odebrání probíhá v jiné místnosti.
- Odebírání pachového vzorku probíhá tak, že policista přiloží sterilní pinzetou pachový snímáč (AraTex) na holé tělo osoby, nejčastěji na bok či slabiny, protože se zde vyskytují apokrinní žlázy. Pachový snímáč se nechá působit 15–20 minut, poté policista pachový snímáč sterilní pinzetou odebere a vloží do pachové konzervy, jež se označí štítkem, který je červené barvy, aby nedošlo k záměně pachové stopy

a porovnávacího materiálu.

- Při odebrání srovnávacího vzorku
- je nutné dbát opatrnosti, aby nedošlo ke kontaminaci stop. To je zajištěno tak, že porovnávací vzorek odebrá vždy jiná osoba než ta, která odebírala pachovou stopu. Na pachové konzervě je proto třeba také uvést jména osob, které materiál zajišťovaly.

Samotná komparace pachových stop probíhá v České republice na specializovaných pracovištích označovaných jako MPI (metody pachové identifikace), kde je speciálně upravená místnost, která musí být především čistá. Porovnávání se může uskutečnit až 24 hodin po odebrání vzorku a nejméně 10 hodin po dodání na odborné pracoviště, pokud není nutné provést komparaci dříve (po tuto dobu se pach stabilizuje). Komparace probíhá na základě seřazení sedmi různých pachových konzerv v řadě, které jsou otevřené a u jejichž pořadí nesmí být přítomni pes ani psovod. Před vpuštěním psa do místnosti se mu dá očichat pach z pachového snímáče.

Když je pes do místnosti vpuštěn, postupně konzervy očichává a při zjištění shody konzervu označí. Označení může být různé – pes například zaštká, položí packu na konzervu nebo v konzervě nechá čenich. Nejčastěji se však jedná o označení, kdy pes vedle shodné konzervy zalehne. Je nutné, aby psovod psa neovlivňoval, to znamená, že musí být v průběhu komparace mimo zorné pole psa a nesmí vydávat žádné zvuky.

Poté, co psovod (expert) změní pořadí pachových konzerv, pes v porovnávání pachů pokračuje. Pokud je stejná konzerva označena stejným psem opakovaně, psovod vyjme označenou konzervu z řady a provede kontrolu, která spočívá v tom, že do řady není umístěna žádná porovnávaná konzerva. Cílem této kontroly je, aby pes pachovou konzervu neoznačil. Po kontrole psovod vrátí původní označenou pachovou konzervu do řady a po třetím shodném označení je možné považovat srovnání pachů za průkazné.

Pokud pes srovnávanou konzervu napoprvé neoznačí, srovnání pachů se opakuje – může se totiž stát, že si pes nebyl jist, neboť v pachu byl extrémně nízký genetický základ. V případě, že pes neoznačí pachovou konzervu ani podruhé, je srovnání považováno za negativní, což ovšem ještě nemusí vyloučit skutečnost, že se osoba na místě sejmutí pachové stopy vyskytovala, a může znamenat jen to, že její přítomnost zde nelze prokázat.

Jestliže jsou srovnávány pachové konzervy s pachovými stopami z míst, která

mají intenzivní typický zápach, jako např. čerpací stanice nebo lakovny, je nutné vložit do srovnávací řady doplňující konzervy s pachem stejného charakteru.

Z výše uvedených důvodů je nutné při pachové komparaci dodržet tyto zásady:

- pachové konzervy v řadě pro potřeby komparace nesmí rozmístit psovod, který bude se psem provádět pachovou komparaci,
- pachové konzervy jsou jednorázové,
- rozmístění pachových konzerv provádí expert, a to bez přítomnosti psovoda i psa,
- expert psovoda seznámí s umístěním pachové konzervy, která byla porovnávaná, až po ukončení komparace,
- z důvodu vyloučení reakce psů na vizuální změnu, je nově kladen vyšší důraz na přesné vyrovnávání řad vzorků,
- komparace je prováděna minimálně dvěma psy; pozitivní pachová identifikace musí být provedena více psy, a to dvojnásobným označením,
- expert řídí komparaci, která je prováděna právě jedním psem, sleduje průběh porovnávání z odděleného prostoru v místnosti, dále rozhoduje o průběhu komparace, vybírá vhodné doplňkové pachové konzervy a odpovídá za jejich rozmístění; expert nesmí průběh porovnání pachových konzerv nijak ovlivňovat,
- výsledek pachové identifikace píše expert formou záznamu do odborného vyjádření.

Varianty srovnávání pachů:

- pachová konzerva s otiskem pachové stopy se srovnávacími pachovými konzervami (od místa činu k osobám),
- srovnávací pachová konzerva s pachovými konzervami s otisky pachových stop (od osob k místu činu),
- srovnávací konzervy mezi sebou,
- pachová konzerva s otisky pachových stop s pachovými konzervami s otisky pachových stop (otisky pachových stop z míst činu navzájem).

Mgr. Kateřina Franců

Vysoká škola finanční a správní, a.s.

Seznam bibliografických zdrojů

1. Česká zemědělská univerzita, *Certifikovaná metodika a metodická příručka, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Katedra obecné zootechniky a etologie, CENTRUM PRO VÝZKUM CHOVÁNÍ PSŮ*, 2015.
2. KONRÁD, Zdeněk; STRAUS, Jiří. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-869-3.*
3. PEJSKAROVÁ, Kateřina. *Identifikace osob podle odorologických stop. Praha. 2019. Bakalářská práce. Vysoká škola finanční a správní, Fakulta právních a správních studií. Vedoucí práce prof. PhDr. Jiří Straus, DrSc.*
4. *Pokyn policejního prezidenta*

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

č. 145/2017, o pachové identifikaci osob.

5. STRAUS, Jiří; KLOUBEK Martin. *Kriminalistická odorologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-238-7.

6. STRAUS, Jiří. *Kriminali-*

stická technika. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-409-1.

7. SVOBODA, Ivo. *Kriminalistika*. Ostrava: Key Publishing, 2016. Učebnice (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-259-4.

8. URBAN, Štěpán; PINC, Ludvík. *Čichám, čichám zločin*. Vesmír. 2018, 97 (148), str. 220–221.

Seznam internetových zdrojů

9. <http://www.enviweb.cz/103634>

NA POMOC DĚTEM VĚZNĚNÝCH RODIČŮ

Pod hlavičkou Mezinárodního vězeňského společenství se již jedenáct let věnujeme pomoci všem, kterých se dotkl zločin. Většina lidí si pod tím představí pomoc přímým obětem trestných činů. Ale nejen jich se týkají naše projekty. Spáchání trestného činu a jeho dopady jsou mnohem širší a zasahují velké množství lidí, kteří nás zprvu nenapadnou.

V příbězích, které nám vyprávějí oběti i pachatelé (kteří mají ve většině případů sami zkušenost s trestným činem v roli oběti), mluví nejen o sobě, ale i o svém blízkém okolí. O svých rodinách, partnerech, zaměstnání, sousedech, spolužácích... Zatímco přímým obětem a jejich potřebám je v České republice věnována pozornost ze strany státu i ze strany řady organizací, o nepřímých obětech, neboli „neviditelných a zapomenutých“, se ví jen velmi málo a neexistuje pro ně téměř žádná podpora a pomoc.

Jednou z nejvíce zranitelných skupin tzv. neviditelných obětí jsou děti vězněných rodičů. V České republice je momentálně přes 30 000 dětí, které mají aktuálně rodiče ve vězení. Přitom každý rok se ve vězení obmění zhruba třetina odsouzených, to znamená, že dětí, které vědí, jaké to je mít mámu nebo tátu ve vězení, je mnohonásobně více.

Tyto děti jsou ohroženy mnoha negativními dopady, které s uvězněním rodiče, případně obou, přicházejí. Mezi nejčastější patří: rozpad rodiny, finanční problémy rodiny, stigmatizace a stud, slabá školní úspěšnost, psychické potíže (deprese, úzkosti, agrese), užívání návykových látek, antisociální a delikventní chování, nízká sebedůvěra.

Psychické potíže u dětí vězněných rodičů jsou o 25–50 % vyšší než u dětí, které věznění rodiče neprožili. Nejčastěji se jedná o depresi, úzkosti, poruchy chování nebo poruchy příjmu potravy.

Mnohé zahraniční výzkumy se shodují na tom, že uvěznění rodiče a s tím související negativní dopady na dítě zvyšují riziko budoucí trestné činnosti těchto dětí v adolescenci. Cox ve své studii

uvádí, že děti vězněných rodičů mají až šestkrát vyšší pravděpodobnost, že v dospělosti budou samy pachateli trestných činů, než děti, které uvěznění rodiče nezažily.

Z výzkumů i naší praxe je zřejmé, že děti odsouzených rodičů musí čelit velkému množství překážek, které nemohou samy překonat. Potřebují komplexní podporu a pomoc ve všech oblastech života, kterých se uvěznění rodiče dotýká.

V Mezinárodním vězeňském společenství vytváříme formy podpory a pomoci dětem vězněných rodičů s cílem, aby se negativní dopady na ně minimalizovaly a aby se riziko jejich budoucí trestné činnosti co nejvíce snížilo. Jako klíčovou vidíme práci s celou rodinou, tedy s odsouzeným rodičem, dítětem a osobou pečující o dítě (kromě partnerů odsouzených rodičů to bývají prarodiče či jiní příbuzní).

Soustředíme se na čtyři oblasti:

- zvyšování dovedností a kompetencí dětí,
- podporu stability rodiny a pomoc v krizových situacích,
- posilování vztahu vězněného rodiče a dítěte,
- zvyšování informovanosti o problematice dětí odsouzených rodičů a boření předsudků.

V roce 2017 jsme zorganizovali první „Andělský kemp“ – týdenní pobytový tábor pro děti, které mají rodiče ve vězení. Vybrali jsme děti ze sociálně nejslabších rodin. Mnohé z těchto dětí byly na tábore poprvé v životě. Na kempu vytváříme pro děti bezpečné prostředí, ve kterém se cítí přijímány takové, jaké jsou. Mají možnost se naučit různé výtvarné techniky, sportovat, zkusit si hru na hudební nástroj, hrát hry a aspoň týden zapomenout

na svá trápení. Pokud si některé děti chtějí o tom, co prožívají, povídat, jsou na kempu připraveni odborníci, kteří se jim věnují. Kromě mnoha zážitků si děti odvázejí nová přátelství a povzbuzení. Pro mnohé z nich je kemp místem, kde se nemusí nijak přetvářet ani hlídat, co řeknou. Všichni jsou na tom podobně, všechny děti vědí, jaké to je mít mámu nebo tátu ve vězení, a namísto posměchu zažívají povzbuzení, že v této situaci nejsou samy.

Děti se na kempu naučí nejen nové praktické dovednosti, ale i nové kompetence k řešení problémů. Učí se například vhodným způsobem vyjadřovat své emoce, praktiky, jak zvládat strach a obavy či jak pracovat s agresí. Program kempu je sestaven tak, aby posiloval sebedůvěru dětí a zesiloval jejich motivaci a naději do budoucnosti. I po absolvování kempu zůstáváme s dětmi a jejich rodinami nadále v kontaktu. Děti z Brna, České Lípy a okolí mají možnost každý týden navštěvovat volnočasový „Andělský klub“, který u dětí naučené dovednosti a kompetence dále prohlubuje.

V roce 2011 začal náš první projekt pomoci dětem „Andělský strom“. Odsouzení rodiče, kteří nemají finanční prostředky ani možnost zajistit svým dětem vánoční dárek, nám mohou zaslat přihlášku společně s osobním dopisem pro dítě. Po ověření přihlášky (ve spolupráci s věznicí) voláme do rodiny, abychom zjistili, jestli osoba pečující o dítě souhlasí se zasláním dárku, a probrali, co by dítěti udělalo radost. Jedná se o dárčky v hodnotě kolem 500 Kč. Do „Andělského stromu“ je zapojeno mnoho dobrovolníků a dárců, kteří přispívají finančně, nakupují dárčky, balí je a zesílají do rodin společně s dopisem od vězněného rodiče. Za dobu existence projektu jsme odeslali téměř 10 000

dárcečků. Pro děti je klíčové, aby pocítily lásku a zájem rodiče z vězení i „hmata-telně“. Konkrétní vánoční dárek je pro ně zpřítomněním chybějícího rodiče, společně s hračkou přijímá poselství – „mám tě moc rád(a), i když s tebou teď nemohu být“. U odsouzených rodičů aktivizuje zapojení do projektu jejich rodičovskou roli a pomáhá posílit jejich vzájemný vztah s dítětem. Pro rodiny jsou takto zaslané vánoční dárky vz-azem naděje, že nejsou zapomenuty.

Jedna odsouzená maminka nám napsala: „Když jsem odešla do vězení, můj 7letý syn se mnou přestal mluvit. Snažila jsem se mu vše vysvětlit, psala jsem dopisy, zkoušela volat, ale bez úspěchu. Když jsem požádala o vánoční dárek pro něj, bála jsem se, že se vrátí nedoručený. Namísto toho mi od syna přišel po dlouhých dvou letech mlčení první dopis s poděkováním za dárek. Začali jsme si psát, dovolil mi, abych mu volala a příští týden přijede na návštěvu. Jsem neskutečně vděčná za projekt Andělský strom. Dostala jsem od syna druhou šanci a už nikdy ho nechci zklamat.“

V létě pořádáme „Den s dítětem“, který probíhá na zahradě věznice. Je to celodenní program pro vybrané odsouzené rodiče, jejich děti a partnery. Rodiny, které se dlouhou dobu nemohly vidět, společně prožívají to, co zažívají rodiče s dětmi běžně. Malují a tvoří výrobky z různých materiálů, soutěží spolu, společně stolují nebo si jen tak povídají. Ze „Dne s dítětem“ si odvázejí společné zážitky, které jim výkon trestu na dlouhou dobu překazil. Pro odsouzené rodiče je takovýto den velkou motivací ke změně a k práci na sobě. Pro rodiny je zase nadějí a povzbuzením ve snaze o udržení rodiny. Pro samotné děti je přítomnost rodiče nenahraditelná.

Maminka desetiletého chlapce vzpomíná: „Když odešel partner do vězení, jsem zůstala se synem sama. Bylo to těžké, ale to, co přišlo potom, bylo

ještě horší. Syn v pouhých 8 letech prodělal mozkovou mrtvici. Přestal mluvit, nehýbal se. Postupně se díky intenzivní péči a rehabilitaci začal lepšit, ale stále nedokáže sám chodit, krmím ho sondou, špatně mluví. Dnešní den, kdy můžeme být všichni spolu, je pro nás obrovským darem. Syn si užívá tátovu přítomnost a směje se. To je pro mě největším darem.“

Podpora stability rodiny, a především podpora osob pečujících o děti, které mají rodiče ve vězení, hraje klíčovou roli v tom, aby se dětem dařilo co možná nejlépe. Pro partnery odsouzených (často pro jejich rodiče a jiné příbuzné), kteří pečují o děti, se odchodem partnera do výkonu trestu obrátí život vzhůru nohama. Propadají se na finanční i sociální dno, které s sebou nese stěhování, pobyty v azylových domech anebo ubytovnách, odsouzení okolím, posměch. Pečující osoby se musí rychle soustředit na zabezpečení základních životních potřeb, přitom se musí s odchodem partnera do vězení samy vyrovnat. V mnoha případech už jim nezbyvá síla pro psychickou pomoc dětem. Děti přebírají role dospělých, starají se o domácnost, o mladší sourozence... Na jejich vlastní trápení se zapomíná. Je smutné si uvědomit, kolik dětí nese své pocity, obavy a strachy samo, a nelze se divit, že se u těchto dětí dříve či později objevují zdravotní a psychologické problémy, problémy v chování, školní neúspěch a další. Pokud se těmto dětem nedostane včasné pomoci, může situace dojít až do bodu, kdy se samy ocitnou na šikmé ploše a ke spáchání trestného činu je pak už jen malý krůček.

Proto se zaměřujeme nejen na podporu a pomoc dětem, ale i na rady pečujícím osobám. Pomáháme jim v krizích s bydlením, s nedostatkem jídla, v problémech s výchovou... Jsme jim zkrátka oporou v těžkých časech. Jedním z našich projektů je individuální mentoring a vytvoření svépomocné

skupiny pečujících osob, v níž mohou problémy vzájemně sdílet, navzájem se povzbuzovat, hledat optimální cestu z tíživé situace v přítomnosti našeho pracovníka, který skupinu vede.

Praktickou podporou rodin, dětí i odsouzených můžeme pomáhat proměňovat jejich pošramocené životy. Z tisíců pohnutých příběhů, které slyšíme vyplývá, že specifická pomoc pro tuto skupinu lidí u nás neexistuje. Není žádná poradenská ani jiná služba, kterou by rodinám a dětem vězňových rodičů poskytoval stát. Jsou systémem přehlíženy, přestože jejich počty nejsou malé a včasná podpora a pomoc může riziko negativních dopadů na tyto rodiny a tím i na celou společnost významně snížit. Proto se naše aktivity zaměřují i na zvyšování povědomí o problematice dětí vězňových rodičů a na boření předsudků s ní spojených.

Děti si nevybírají, do jaké rodiny se narodí. Nemohou za chyby a trestné činy svých rodičů, neměly by tedy být trestány spolu s nimi. Odsouzení rodiče si svůj trest zřejmě zaslouží, ale pro děti zůstávají stále rodiči.

Desetiletý chlapec, jehož matka si odpýkala trest za finanční podvod, vyjádřil svoje prožívání v textu rapu, který složil a zazpíval na „Andělském kempu“:

„Byl jsem malý dítě, lapili mě do sítě, byl jsem v kolenách, nevěděl jsem, co dělat, tak jsem byl tak trošku asociál, nikdo nevnímal mě, já zas nevnímal je, ooojeh!“

Více se o problematice dětí vězňových rodičů a pomoci jim dozvíte na našich webových stránkách www.mvs.cz, Facebooku nebo Instagramu.

Mgr. Žaneta Dvořáčková

zástupkyně ředitelky a vedoucí projektů pro rodiny a děti odsouzených

NEZISKOVÁ ORGANIZACE

KVĚTINA

Řekne-li se „KVĚTINA“ většina z nás si představí nějakou kvetoucí rostlinu. Bude-li slovo cílit k firmě, napadne nás jistě květinářství. Nedejte se ale zmýlit – Květina je nezisková organizace působící v Ústeckém kraji, v oblasti ORP Teplice. Přinášíme Vám rozhovor s ředitelkou organizace, Mgr. Barborou Bočkovou.

Co přesně představuje organizace Květina?

Květina, z. s., je nezisková organizace, která působí na Teplicku již 15 let. Organizaci jsem spoluzakládala v roce 2006, v době své první mateřské dovolené. Cítila jsem potřebu zaměřit se na řešení sociálních problémů, které jsem vnímala nejen v souvislosti se studiem sociální práce. S působením v neziskovém sektoru jsem měla zkušenosti i ze svého předchozího zaměstnání.

Prvotní zaměření aktivit organizace bylo na děti, které vyrůstaly v nepodnětném prostředí. Nyní jsou cílovou skupinou všichni lidé, kteří se na území ORP Teplice nacházejí v nepříznivé sociální a životní situaci. Posláním organizace je spolupodílet se na začleňování osob do společnosti, minimalizovat a předcházet jejich sociálnímu vyloučení. Podporovat rodiny a spoluvytvářet podmínky pro zdravé fungování všech jejich členů. K naplňování naší vize pomáhají preventivní sociální služby a také další sociálně zaměřené aktivity a projekty.

Jaké preventivní sociální služby Květina poskytuje?

Aktuálně máme registrované čtyři sociální služby. První registrovanou sociální službou bylo a je nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, k němu přibýly terénní programy, na ně navázaly sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a jako poslední také nízkoprahové denní centrum.

Jak takové nízkoprahové zařízení pro děti a mládež funguje?

Dětský nízkoprah, Klub Magnet, je zaměřený na děti od 6 do 16 let, které

jsou ohroženy sociálním vyloučením a sociálně patologickými jevy. Jsou převážně ze sociálně slabého anebo méně podnětného rodinného prostředí obcí teplického regionu, zejména města Dubí. Klub Magnet jim nabízí bezpečné prostředí pro trávení volného času ve skupině vrstevníků.

Klientům jsou k dispozici sociální pracovníce a pracovníce v sociálních službách a zázemí, které má služba v Komunitním centru Dubí. Jedná se o vybavenou hernu, kde nalezneme od pastelek a omalovánek přes puzzle, karty, pexesa a další zajímavé a vzdělávací hry i kulečnick a stolní fotbalík i další nástroje pro navazování rozhovorů s dětmi, které přicházejí.

K dispozici je také kuchyňka, počítačová místnost, knihovna a učebna. V učebně se, jak vyplývá z názvu, dá učit, ale také hrát různé hry a tvořit. V době provozu, který je každý všední den od 13:30 do 18:30, jsou dětem nabízeny také různé organizované aktivity – klasické kroužky. Nabídka je pestrá, reaguje na jejich zájmy a potřeby, přičemž není naším cílem „vytlačit“ veřejně dostupné aktivity například domů dětí a mládeže. Naopak, naši pracovníci se snaží v dětech vzbuzovat zájem o veřejně dostupné aktivity, často však narážejí na limity v rodinách.

Dětem a mládeži je nabízen například kroužek výtvarný a tvořivý, čtenářský, počítačový, poznávací, kroužek základů finanční gramotnosti, hudební a taneční a také deskových her.

Za zmínku stojí spolupráce s Městskou policií Dubí a také s asistenty prevence kriminality. Do Klubu Magnet pravidelně, téměř od začátku působení

služby ve městě Dubí, tedy od roku 2014, dochází preventista městské policie, který si pro děti navštěvující službu připravuje zpravidla hodinové besedy o tématech, která se dané cílové skupiny dotýkají.

Ve spolupráci s vedoucí služby se vždy snaží nalézt aktuální téma besedy – děti tak pravidelně dostávají informace o bezpečném chování v rámci silničního provozu, o tom, jak se chovat při kontaktu s podezřelou osobou, a to i s podezřelou osobou v autě, připravují se na bezpečné trávení prázdnin a podobně.

Do konce roku 2021 byla ještě plánovaná například beseda o trávení volného času v zimě. Besedy jsou vedeny zážitkovou formou, je v nich prostor pro diskuzi, názorné ukázky i reakce na situace, které děti znají ze svého života. Jako důležité a významné vnímáme působení asistentů prevence kriminality ve městě. Do samotné činnosti klubu nevstupují, ale jsou pracovníkům klubu oporou při řešení drobných konfliktních situací, které se v blízkosti klubu odehrávají. Mají výbornou znalost prostředí a také obyvatel, kteří v dané části města žijí, což je velmi prospěšné a cenné.

Co si můžeme představit pod pojmem sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, kterou organizace Květina také zajišťuje?

Služba sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi poskytuje pomoc, podporu a poradenství rodinám s dětmi, které se nacházejí v nějaké obtížné životní situaci. Pracovnice dochází přímo do domácnosti, nebo je možné se s ní sejit v kanceláři.

Cílem služby je spoluvytvářet rodinu,

kteřá je schopná zvládat samostatně problémy každodenního života a zajistit svým dětem v rámci svých možností odpovídající podmínky pro jejich všestranný rozvoj. Spoluprací s rodinou je sledována snaha zastavit zhoršování její nepříznivé sociální situace, optimálně ji podpořit ke zlepšení životní úrovně a zvýšení sociálních dovedností jednotlivých jejích členů.

A co nabízejí terénní programy poradenského centra Květina?

Služba terénních programů nabízí osobám starším 16 let žijícím v sociálně vyloučených komunitách a osobám bez přístřeší pomoc, podporu a poradenství. Osoby musí být ovšem ochotny na změně své situace spolupracovat, projevovat aktivní snahu, mít chuť začlenit se do společnosti a uspět při vzdělávání a také na trhu práce. Jak vyplývá z názvu služby, je poskytována v přirozeném prostředí klientů.

A jakou péči poskytuje nízkoprahové denní centrum Květina?

Tato naše nejmladší služba poskytuje stabilní zázemí pro podporu životní změny osob bez přístřeší i osob, kterým ztráta bydlení hrozí. Jde o profesionálně poskytovanou sociální práci, nabídku základní materiální a potravinové pomoci a také hygienického servisu.

Službu mohou využívat osoby starší 18 let, které se ocitly v těžké životní situaci spojené se ztrátou bydlení. Cílem je zmírnění dopadů na zdraví a kvalitu života lidí na ulici, motivace k životní změně a usnadnění cesty k lepšímu soužití s majoritou. Klienti mohou službu využívat každý pracovní den, od pondělí do pátku.

Kde můžeme Vámi popisované služby nalézt?

Klub Magnet, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Květina a terénní programy Květina mají ambulantní zázemí v budově Komunitního centra Dubí v Dubí – Pozorce, zatímco nízkoprahové denní centrum Květina má ambulantní zázemí přímo ve městě Teplice. Terénní formou jsou naše služby poskytovány v rámci ORP Teplice.

Vlastníkem Komunitního centra Dubí je samotné město Dubí, které se podílelo na jeho výstavbě. Ta byla podpořena z dotace EU, konkrétně se jednalo o program IROP. Komunitní centrum zahájilo svůj provoz v dubnu v roce

2019. Ovšem bez cílené a systematické práce samotného města Dubí a spolupráce s dalšími subjekty, jako jsou město Teplice a další obce, školy, městská policie, oddělení sociálně právní ochrany dětí Magistrátu města Teplice, Úřad práce ČR v Teplicích a řada dalších, by realizovat dané služby efektivně nebylo možné.

Mgr. Barbora Bočková
ředitelka organizace Květina, z. s.

Kontakty:
Květina, z. s.
Na Vypichu 180, 417 25 Lahošť

Číslo účtu: 210988782/0300
ID datové schránky: ttr9jm9
IČO: 27038645

Ředitelka organizace/statutární zástupce:
Mgr. Barbora Bočková
+420 721 568 898, info@oskvetina.cz

Nízkoprahové denní centrum Květina
Denisova 235/3, 415 03 Teplice
Kontaktní osoba:

Mgr. Vernerová Barbora
+420 727 930 996
vernerova@oskvetina.cz

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Klub Magnet

Komunitní centrum Dubí
Mírová 325/4a
417 03 Dubí – Pozorka
Kontaktní osoba:
Bc. Klaus Horčíková Veronika
+420 725 470 979
klaushorcikova@oskvetina.cz

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Květina

Komunitní centrum Dubí
Mírová 325/4a
417 03 Dubí – Pozorka
Kontaktní osoba:
Bc. Žáková Michaela
+420 727 806 818
zakova@oskvetina.cz

Terénní programy Květina

Komunitní centrum Dubí
Mírová 325/4a
417 03 Dubí – Pozorka
Kontaktní osoba:
Mgr. Vernerová Barbora
+420 727 930 996

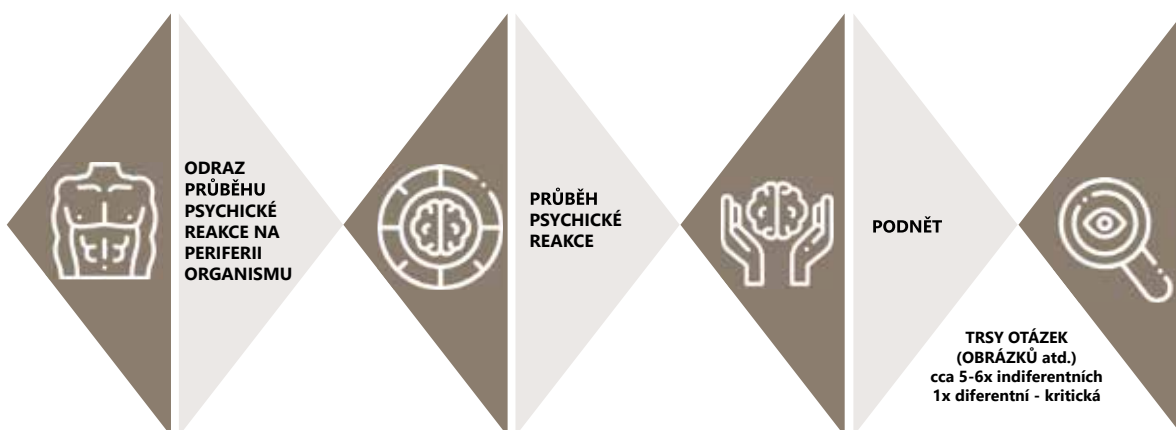
KRIMINALISTICKO TAKTICKÉ ASPEKTY FYZIODETEKCE PŘI REALIZACI KOMERČNÍ DETEKTIVNÍ ČINNOSTI A DETEKTIVNÍHO SERVISU

Fyziodetekční vyšetření zaujímá velmi významné místo v rámci prověrky loajality zaměstnanců, zejména v souvislosti s ochranou obchodního tajemství a dalších chráněných informací, zvláště pak „utajovaných informací“. Jde o významnou metodu detektivní činnosti, i když žel v současné době je spíše popelkou. Seriál článků k problematice fyziodetekce (neodborně: detekce lži) si klade za cíl

seznámit odbornou veřejnost (jak detektivy, tak jejich potenciační klienty) s možnostmi, jaké tato detektivní metoda poskytuje, a se základními principy, na nichž je založena, včetně postupů realizace.

Fyziodetekční vyšetření má své opodstatnění i v různých formách detektivní činnosti. Jako příklad můžeme uvést: V jistém fotbalovém klubu docházelo k podezření, že zápasy jsou prodávány. Vedení klubu zadalo detektivní

zakázku jistě detektivní kanceláři, která byla vybavena přístroji k provedení fyziodetekčního vyšetření. Fotbalistům a některým funkcionářům bylo vedením klubu nařízeno podrobit se fyziodetekčnímu vyšetření (vlastně šlo o doporučení, ale s tím, že kdo se nepodrobí, nebude mít v klubu další uplatnění). Vyšetření potvrdilo, že několik hráčů a funkcionářů zápasy manipuluje a prodává. Vedení nemělo zájem řešit věc přes policii ani publikovat na veřejnosti, a tak záležitost vyřešilo ve své kompetenci.

Princip fyziodetekčního vyšetření – průběh; schéma vlastního fyziodetekčního vyšetření podle doc. MUDr. M. Dufka, CSc.

1. Obecné aspekty fyziodetekčního vyšetření

Fyziodetekční vyšetření prováděná fyziodetekčními přístroji (polygraf, analyzátor hlasu, termovize apod.) registrují reakce vyšetřované osoby na předkládané diferentní (kritické) a indiferentní (nekritické) podněty (zpravidla v podobě otázek, není však podmínkou) a poskytují tak informace o tom, zda existuje vztah mezi prověřovanou osobou a zájmovou prověřovanou událostí, skutečností, jevem, předmětem apod. Přístrojem je registrován buď vzruch nebo útlum, jejich intenzita, doba trvání apod. Tyto informace pak musí být podrobeny příslušné interpretaci, v jejímž procesu je posuzován stupeň pravděpodobnosti existence či neexistence výše uvedených vztahů.

Ačkoli schéma doc. MUDr. M. Dufka, CSc., (Princip fyziodetekčního vyšetření – průběh) platí především pro polygrafické vyšetření (jednu z metod fyziodetekčních vyšetření) a má spíše

klinický charakter, považujeme za správné a potřebné ho zde uvést. Nastihuje totiž problematiku vztahující se k fyziodetekčnímu vyšetření a je více či méně aplikovatelné i na fyziodetekční vyšetření v rámci komerční detektivní činnosti či detektivního servisu, při nichž je předpoklad využívání především analýzy hlasu a termovize. V poslední době se však objevil software k použití polygrafického fyziodetekčního vyšetření s vyhodnocením přímo přes počítač.

Samotné fyziodetekční vyšetření se skládá z celé řady dílčích úkonů:

„I. Úvodní úkony

- Konzultace, informace
- Vyhodnocení
- Zdravotní vyšetření, indikace:
 - interní
 - psychiatrické, neurologické
 - psychologické (např. TAT)”

Zdravotní vyšetření v rozsahu uváděném docentem Dufkem přicházejí v úvahu u vyšetření prováděného pomocí polygrafu, a tedy i s vědomím

a souhlasem vyšetřované osoby. Nemá své opodstatnění u fyziodetekčního vyšetření v podobě analýzy hlasu či registrace teplotních změn pomocí termovize.

- „d) Kriminalisticko taktické a sociální indikace
- e) Závěrečné zhodnocení

II. Vyšetřovací úkony

- Studium spisu
- Rozbor osobnosti
- Vypracování systému podnětů (otázek)
- Vstupní interview
- Vlastní vyšetření (TK, plus před vyšetřením a po vyšetření; případá v úvahu při vyšetření polygrafem)
- Orientační zhodnocení grafů
- Doplňující test
- Závěrečné interview
- Proměření křivek, interpretace, vyhodnocení
- Závěr grafu (popis grafu)

III. Závěr

- Souhrn materiálů
- Klinické zhodnocení

3. Laboratorní vyšetření – vyhodnocení
4. Celkový závěr (posudek):
 - a) zjištění
 - b) doporučení

2. Zásady fyziodetekčního vyšetření

Pro objektivní využití fyziodetekce z hlediska komerční detektivní činnosti či detektivního servisu s ohledem na kriminalisticko taktické zásady se vyžaduje:

- a. Těsná součinnost soukromého detektiva (pracovníka komerční detektivní kanceláře či referátu detektivního servisu) s klientem, pro něhož se případ zpracovává – v rámci této těsné spolupráce je třeba si za účasti klienta (zákazníka, objednatele) soukromé detektivní zakázky ujasnit:
 - jaké má v daném stádiu informace o případu, jenž je předmětem soukromé detektivní zakázky, v jejímž rámci bude prováděno fyziodetekční vyšetření;
 - čeho má být soukromou detektivní činností dosaženo.
- b. Důkladný rozbor dostupných informací vztahujících se k předmětné záležitosti – proto fyziodetekčnímu vyšetření musí předcházet:
 - sběr všech dostupných informací k případu, jenž má být předmětem fyziodetekčního vyšetření;
 - věcné vyřízení dostupných informací;
 - analýza dostupných (vyřídných) informací.
- c. Těsná spolupráce komerčního detektiva či detektiva detektivního servisu s expertem (znalcem, tj. osobou, která bude vlastní fyziodetekční vyšetření provádět) – tato těsná spolupráce je nezbytná jak v přípravné etapě fyziodetekčního vyšetření, tak v etapě vlastního vyšetření a v průběhu interpretace výsledků fyziodetekčním vyšetřením získaných.
- d. Vytvoření vhodných podmínek pro zajištění nerušeného průběhu – tedy nastolení vhodného vnějšího i vnitřního klimatu (prostředí, vhodná legenda apod.).
- e. Vlastní fyziodetekční vyšetření může provádět pouze odborník (profesionál) – tedy osoba s vysokým stupněm odborné způsobilosti v daném směru. Zejména interpretovat a vyhodnocovat výsledky fyziodetekčního vyšetření získané v jeho průběhu v podobě přístrojem regis-

trovaných křivek může jen odborník, nejlépe z oblasti medicíny, psychologie či psychiatrie. V poslední době řeší tento problém též speciální software, který zajišťuje vyhodnocení automaticky.

3. Etapy fyziodetekčního vyšetření

a. Přípravná etapa fyziodetekčního vyšetření – její součásti:

- Důkladná analýza zkoumané detektivní situace v širším slova smyslu.
- Kvalitní analýza události či jevu, jenž je předmětem budoucího fyziodetekčního vyšetření.
- Zdůvodněné vytyčení hypotéz (verzí), tj. představ o tom, jak mohl předmětný jev, předmětná skutečnost či událost probíhat; tyto hypotézy je třeba konzultovat s expertem – pracovníkem, který bude vlastní fyziodetekční vyšetření provádět.
- Zpracování tzv. diferentních (kritických) podnětů (otázek, vyobrazení, fotografií, videa, předmětů apod.), které mohou sloužit samostatně či ve vzájemné kombinaci.
- Začlenění diferentních (kritických) otázek do tzv. trsů indiferentních (nekritických) otázek; jednotlivý trs otázek připravených k fyziodetekčnímu vyšetření obsahuje jednu otázku diferentní (kritickou) a zpravidla 5 až 6 otázek indiferentních (nekritických).

b. Etapa vlastního fyziodetekčního vyšetření – její součásti:

- Pohovor a orientační klinické vyšetření, příprava vyšetřované osoby na fyziodetekční vyšetření. Tato fáze má své opodstatnění zejména tam, kde se fyziodetekční vyšetření provádí s vědomím vyšetřované osoby, tedy i s jejím souhlasem, případně tam, kde se fyziodetekční vyšetření provádí pod legendou psychologického vyšetření, psychiatrického případně sexuologického vyšetření apod. Tato fáze je nezbytná všude tam, kde je fyziodetekční vyšetření prováděno v podobě polygrafického vyšetření (zpravidla šestisvodového přístroje), tedy všude tam, kde musí vyšetřovaná osoba přijít do kontaktu s přístrojem a kde musí být jednotlivé svody umístěny na těle vyšetřované osoby.
- Provedení číslicového nebo jiného srovnávacího testu (např. test křivého obvinění). Tato fáze slouží k získání znalosti o způsobu reagování vyšetřované osoby – o tzv. prázích registrované křivky.
- Vlastní vyšetření v podobě kladení trsů a sérií otázek, v nichž jsou umístěny tzv. kritické podněty, mají-

cích vztah k předmětu fyziodetekčního vyšetření. Každá série otázek (podnětů) se skládá z celé řady trsů a každý trs, jak již bylo uvedeno, z přibližně 5 až 6 indiferentních podnětů a jednoho podnětu diferentního.

- Průběžné hodnocení výsledků fyziodetekčního vyšetření (je-li to možné) a na jeho základě kladení doplňujících či opravných trsů či sérií podnětů (otázek). Rovněž tato etapa musí být realizována v těsné spolupráci pracovníka fyziodetekční laboratoře (experta provádějícího vlastní fyziodetekční vyšetření) a soukromého detektiva zajišťujícího realizaci soukromé detektivní zakázky, v jejímž rámci se fyziodetekční vyšetření provádí. V případech, kdy je fyziodetekční vyšetření prováděno metodou analýzy hlasu nebo termovizním způsobem (tj. registrací teplotních změn na periférii organismu vyšetřované osoby pomocí termovize), bývá tato etapa prováděna zpravidla skrytým způsobem, bez vědomí vyšetřované osoby (přípravené otázky klade například „informátor“, který má k osobě, jež je objektem fyziodetekčního vyšetření, blízko), nebo pouze s vědomím rozhovoru takovéto vyšetřované osoby se soukromým detektivem. V takovémto případě jsou série otázek i odpovědi na ně zaznamenávány skrytým způsobem (bez vědomí vyšetřované osoby) na citlivý magnetofon. Souběžně s tím je jako druhý bezkontaktní svod v časové synchronizaci s audiozáznamem snímán a registrován skrytou termovizí záznam změn teploty těla. Tato nosná média jsou pak předána expertovi (pracovníkovi provádějícímu fyziodetekční vyšetření) a ten takto získané odpovědi zpracuje analyzátořem hlasu a synchronně porovná s teplotními změnami.

c. Etapa kriminalistického a detektivního vyhodnocení (tj. interpretace a využití informací získaných v průběhu fyziodetekčního vyšetření) – její součásti:

- Vyhodnocení informací získaných fyziodetekčním vyšetřením a jejich posouzení ve vztahu k případu, jenž je předmětem soukromé detektivní zakázky, v jejímž rámci se fyziodetekční vyšetření provádělo. Jde zpravidla o posouzení existence či neexistence závěrů hypotéz (detektivních verzí, jež by měly či neměly existovat), je-li hypotéza (domněnka) pravdivá.
- Taktické využití takto získaných informací při detektivním prověřování, detektivním rozpracování, detektivním dokumentování (realizaci forem soukromé detektivní činnosti a zajiš-

tění důkazních materiálů).

- Výsledky jednoho fyziodetekčního vyšetření mohou být zdrojem doplnění informací pro přípravu a realizaci dalšího (nového) fyziodetekčního vyšetření, a to i opakovaného fyziodetekčního vyšetření jedné a téže vyšetřované osoby.

4. Závěr

V procesu přípravy, realizace a využití výsledků fyziodetekčního vyšetření (fyziodetekce) je třeba respektovat veškeré zásady soukromé detektivní činnosti i zásady doporučení kriminalistiky, stejně jako zásady přípravy a průběhu fyziodetekčního vyšetření. Při využití fyziodetekčních vyšetření (polygrafu, analyzátoru hlasu, termovize apod.) je třeba si uvědomit, že výsledky fyziodetekčního vyšetření mají u nás v současné době pouze taktickou hodnotu, nemají tedy důkazní hodnotu v procesním slova smyslu. Mohou tudíž sloužit jen jako indicie či jako informace k opatření dalších procesně uznávaných důkazů, případně mohou posloužit jako nepřímý důkaz. Přesto však mohou výsledky fyziodetekčního vyšetření poskytnout významné informace pro posouzení stupně pravděpodobnosti určitých, pro proces soukromé detektivní činnosti významných skutečností. Jde o informace, které mohou významnou měrou napomoci k vyhledání a zajištění procesních důkazů, jež jsou pak realizovány procesně předepsanou formou (tzv. legalizovány do procesní formy). Kromě toho mohou informace získané pomocí fyziodetekčního vyšetření podstatnou měrou urychlit proces vyhledání a zajištění procesních důkazů.

Využití fyziodetekce a fyziodetekčního vyšetření v rámci detektivní činnosti vyžaduje dodržení některých zásad, jako jsou:

- a. Důkladné prvotní, případně i opakované ohledání místa události, jež je předmětem zájmu v rámci soukromé detektivní zakázky (jde o podrobné a důkladné seznámení se s prostředím, v němž předmětná událost probíhala).
- b. Důsledné vyhodnocení všech stop a zevrubná analýza průběhu zájmové události (skutečnosti, jevu apod.); vhodný je systémový přístup k řešení problému a systémová analýza.
- c. Intenzivní a všestranné vyhledání a shromáždění informací, jejich vyřízení a důkladná analýza z hlediska detektivní zakázky, zájmové události (skutečnosti, jevu apod.),

a to i informací o osobách z aktérství předmětné události podezřelých. Je třeba vytipovat takové skutečnosti, okolnosti či jevy (stopy, důkazní materiály, informace apod.), o kterých může vědět pouze omezený okruh osob (poškozený či objednatel – klient detektivní zakázky, aktér události, např. v trestních věcech pachatel, svědek události apod.), neboť tyto skutečnosti, okolnosti, jevy, předměty apod. budou sloužit jako diferentní (kritické) podněty (otázky) pro fyziodetekční vyšetření.

- d. Úzká součinnost soukromého detektiva (pracovníka soukromé detektivní agentury) s advokátem či podnikovým právníkem, a to ve všech případech, kdy je předmět detektivní zakázky obsahem kauzy, jejíž průběh bude prošetřován a zkoumán, ať již orgány činnými v trestním řízení, nebo soudem či v jiném procesním řízení.

- e. Úzká spolupráce soukromého detektiva, jenž zajišťuje přípravu fyziodetekčního vyšetření (řeší příslušnou soukromě detektivní zakázku), s expertem (vyšetřující osobou – např. pracovníkem fyziodetekční laboratoře), jenž bude provádět vlastní fyziodetekční vyšetření, hodnocení jeho výsledků a jejich interpretaci. Tato spolupráce je nezbytná od samotného zahájení příprav až po vyhodnocení a interpretaci výsledků fyziodetekčního vyšetření.

- f. Kladných výsledků (efektivnosti) fyziodetekčního vyšetření lze dosáhnout jen tehdy, je-li zjištěna skutečnost, okolnost, jev, informace či předmět, jež mohou mít charakter diferentního podnětu, a nachází-li se v okruhu vyšetřovaných osob osoba (osoby) mající k této skutečnosti, okolnosti, jevu, informaci či předmětu diferentní vztah. Pozitivním výsledkem může však být i zjištění, že se v okruhu vyšetřovaných osob taková osoba (osoby) nenachází, tedy že vyšetřovaná osoba (osoby) k prošetřovaným skutečnostem, okolnostem, jevům, informacím, předmětům apod. diferentní vztah nemá (nemají).

- g. Je nezbytné, aby ihned po provedeném fyziodetekčním vyšetření následovala opatření k vyhledání a zajištění dalších důkazů a informací dalšími metodami soukromé detektivní činnosti (aby výsledky fyziodetekčního vyšetření byly tzv. legalizovány).

- h. Informace získané fyziodetekčním

vyšetřením slouží jako indicie, případně nepřímé důkazy, především pak k vyhledání a zajištění dalších informací či k vyhledání a zajištění dalších důkazních prostředků.

- i. Pro realizaci fyziodetekčního vyšetření je nutno vytvořit vhodné podmínky – je-li fyziodetekční vyšetření prováděno metodou polygrafického vyšetření, tedy kontaktním přístupem vyšetřované osoby s fyziodetekčním přístrojem – polygrafem, je nezbytný buď přímý souhlas vyšetřované osoby s provedením polygrafického vyšetření, nebo získání souhlasu vyšetřované osoby s psychologickým, psychiatrickým či jiným podobným vyšetřením, v jehož rámci je pak fyziodetekční vyšetření provedeno jako jeho součást.
- j. V případech fyziodetekčního vyšetření pomocí analyzátoru hlasu, termovizního zjištění změn teploty apod. je třeba za využití souhrnné (komplexní či syntetické) metody soukromé detektivní činnosti (metody detektivní kombinace) vytvořit vhodné prostředí a podmínky pro řízený rozhovor s vyšetřovanou osobou a pro její ztotožnění se s takovýmto řízeným rozhovorem, v němž jsou vyšetřované osobě ať již skrytým nebo rozkrytým způsobem předkládány série a trsy diferentních a indiferentních podnětů (otázek).
- k. Je třeba vytvořit taková organizační či další opatření, aby osoby vyšetřované v téže věci (kauze) nevešly v průběhu vyšetřování do vzájemného styku a nemohly si tlumočit své pocity apod.
- l. Vlastní fyziodetekční vyšetření by mělo být prováděno s osobou neunavenou, nenachlazenou apod. (chřipka, nachlazení, únava apod. mohou vést ke zkreslení výsledku fyziodetekčního vyšetření).

Pokračování příště: Taktické aspekty fyziodetekce.

JUDr. František Brabec

čestný prezident ČKDS
a výkonný ředitel ČS ESOB

Zdroj informací k článku:
DUFEK, M. (doc. MUDr. CSc.). SCHÉMA FYZIODETEKČNÍHO
VYŠETŘENÍ. In: Fyziodetekce – sborník z I. semináře, FSVB –
KÚ VB Praha 1982, str. 23–24.

BEZPEČNOST

TEORETICKO-
METODOLOGICKÉ
VÝCHODISKÁ
RADOSLAV IVANČÍK

Prosperita a rozvoj ľudskej civilizácie, ako aj trvalo udržateľný rast životnej úrovne a kvality života obyvateľov našej planéty pravdepodobne ešte nikdy neboli tak výrazne závislé od úrovne bezpečnosti štátov a ich občanov, ako je tomu v súčasnom dynamicky sa meniacom a previazanom svete. Na jednej strane síce došlo v predchádzajúcich rokoch k podstatnému zníženiu hrozby v podobe rozpútania globálnej raketo-vo-jadrovej apokalypsy a rovnako tak k výraznej redukcii rizika spojeného s prepuknutím klasického vojnového konfliktu medzi dvomi alebo viacerými štátmi, na druhej strane však došlo k značnému nárastu asymetrických bezpečnostných hrozieb a rizík, ktoré ohrozujú súčasnú ľudskú spoločnosť.

Výskum bezpečnosti a jej dimenzií, kategórií, sektorov, aspektov či faktorov, ktoré ju ovplyvňujú, preto zohráva veľmi dôležitú úlohu vo vývoji celej ľudskej spoločnosti, osobitne v týchto turbulentných a premenlivých časoch, charakteristických zhoršovaním globálneho i regionálneho bezpečnostného prostredia, zvyšovaním napätia v medzinárodných vzťahoch a rastom bezpečnostných hrozieb a rizík. Potreba prehĺbovania výskumu bezpečnosti a aplikácie výsledkov výskumu do praxe zároveň bezprostredne súvisí aj s rastom napätia vo vnútri štátov z dôvodu vnútroštátneho napätia a sporov, sociálno-ekonomickej nerovnosti, nestability alebo rastúcej kriminality, korupcie, organizovaného zločinu či náboženskej alebo etnickej neznášanlivosti.

Vzhľadom k tomu, že v Slovenskej republike, ale aj v Českej republike a v okolitých krajinách stále pretrvávajú v oblasti vedecko-odbornej literatúry nedostatok publikácií týkajúcich sa teórie bezpečnosti, **vydanie recenzovanej vedeckej monografie považujem z hľadiska odbornosti, relevancie i aktuálnosti za veľmi žiaduce a potrebné.**

Cieľom monografie je prispieť k teoretickému výskumu bezpečnosti a k prehĺbeniu formujúcej sa teórie bezpečnosti prostredníctvom vymedzenia základných teoreticko-metodologických východísk jej skúmania ako zložitého, dynamického, multidimenzionálneho a multisektorového fenoménu, ktorý zásadným spôsobom ovplyvňuje život ľudí, či už ako jednotlivcov, sociálnych skupín alebo ľudskej civilizácie ako celku.

V úvodnej kapitole sa autor v rámci historického exkurzu zaoberá význačnými udalosťami a dokumentmi, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili formovanie

agendy bezpečnosti v minulosti až do súčasnosti. Ide najmä o problematiku bezpečnosti úzko súvisiacu s Vestfálskym mierom, Viedenským kongresom, Európskym koncertom, Versailleským mierovým systémom a Postupimskou konferenciou. Bokom nenecháva ani otázky 1. a 2. svetovej vojny a na to nadväzuje analýzou bipolárneho a postbipolárneho obdobia. Prvú kapitolu uzatvára hodnotením aktuálneho vývoja v oblasti bezpečnosti v prvých dvoch dekádach 21. storočia.

V druhej kapitole naplňa autor vedecký cieľ monografie prostredníctvom analýzy prístupov vybraných teoretických škôl (smerov) ku skúmaniu bezpečnosti, nakoľko v priebehu historického vývoja ľudskej civilizácie sa objavilo viacero teórií, ktoré sa zaoberajú otázkami moci, vzťahov medzi štátmi alebo v rámci štátov, a snažia sa riešiť problémy bezpečnosti, identifikácie a eliminácie bezpečnostných rizík a hrozieb, analyzovať príčiny vývoja a zmien v bezpečnostnom prostredí, a v neposlednom rade poskytovať ich pohľad na problémy spojené so zaisťovaním bezpečnosti na národnej i medzinárodnej úrovni.

Tretia kapitola je venovaná analýze súčasných teórií a prístupov k bezpečnosti, t. j. teóriám a prístupom, ktoré sa uplatňujú v bezpečnostnom výskume v 21. storočí. Ide o teórie a prístupy, ktorých vznik je bezprostredne spojený s aktuálnym dynamickým vývojom ľudskej civilizácie v treťom tisícročí, pričom nadväzuje na vývoj bezpečnostnej agendy v minulom storočí. Bezprostredne súvisí s fundamentálnymi zmenami v globálnom i regionálnom bezpečnostnom prostredí, ktoré nastali po skončení studenej vojny a rozpade bipolárneho usporiadania sveta v deväťdesiatych rokoch minulého storočia, a so zásadnými zmenami, ktoré výrazným spôsobom ovplyvnili vývoj vo sfére bezpečnosti v prvých dvoch desaťročiach nového milénia.

Vo štvrtej kapitole sa autor zaoberá teoreticko-metodologickými a terminologickými východiskami skúmania bezpečnosti. V rámci komplexného a systémového prístupu definuje základné pojmy z oblasti bezpečnosti, primárne bezpečnosť, bezpečnostné prostredie, bezpečnostných aktérov, bezpečnostné hrozby, bezpečnostné riziká, bezpečnostnú situáciu a bezpečnostné výzvy. Zároveň vymedzuje tradičný (klasický) a nový (moderný) prístup ku skúmaniu bezpečnosti v spojitosti s užším a širším pohľadom na bezpečnosť, jej pozitívnym a negatívnym vymedzením a jednotlivými úrovňami, na ktorých pôsobia bezpečnostní aktéri.

Posledná, piata kapitola završuje úsilie autora o naplnenie stanovených cieľov recenzovanej publikácie. Vzhľadom na skutočnosť, že bezpečnosť predstavuje jednu z najvyšších hodnôt, ktorá je predpokladom rozvoja ľudstva, zárukou slobody ľudskej spoločnosti a zároveň predstavuje jednu zo základných ľudských potrieb, ktorú treba neustále rozvíjať, chrániť a uspokojovať, posledná kapitola je zameraná na spracovanie teoretických východísk potrebných k prehĺbeniu formujúcej sa komplexnej teórie bezpečnosti.

Autor okrem analýzy, syntézy a komparácie spracovaných poznatkov, informácií a údajov zároveň načrtáva aj ďalšie možnosti riešenia nastolených problémov a dáva priestor na hodnotnú vedecko-odbornú diskusiu. Čitateľ, študent i pedagóg môžu získať cenné poznatky, ktoré dosiaľ neboli v takej ucelenej forme analyzované a prezentované. Zvolený spôsob prezentácie výsledkov skúmania umožňuje priblížiť skúmanú problematiku bezpečnosti aj v tejto oblasti neskúsenému čitateľovi. Vysoko odborná interpretácia výsledkov výskumu a informácií zároveň určite poskytne pridanú hodnotu aj odborníkovi z praxe v oblasti zaisťovania bezpečnosti.

Monografia je spracovaná na vysokej vedeckej a odbornej úrovni. S využitím jednotlivých, vhodne zvolených, metód vedeckej práce, veľmi promptne reaguje na súčasné potreby teórie a praxe a vyplňa medzeru v tejto oblasti formujúcej sa bezpečnostnej vedy. Publikácia bude isto využívaná nielen študentmi a pedagógmi na všetkých stupňoch vysokoškolského a univerzitného štúdia, ale aj na úrovni ostatných inštitúcií zaoberajúcich sa bezpečnostnými otázkami, a v neposlednom rade si nájde svoje miesto aj u zástupcov z radov bezpečnostnej komunity. Kniha prispeje aj k zvýšeniu úrovne poznania odbornej a laickej verejnosti, ktorá by mala byť, v nadväznosti na zhoršujúce sa bezpečnostné prostredie a nárast bezpečnostných problémov v spoločnosti, oveľa viac informovaná o problematike zaisťovania bezpečnosti štátu a jeho občanov.

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

ČLENOVÉ KOMORY PODNIKŮ KOMEČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

ČASOPIS BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY VZNIKÁ DÍKY PODPOŘE TĚCHTO ČLENSKÝCH FIREM KPKB ČR:

ATALIAN CZ, s.r.o.

AVIATICA, U Trezorky 921/2,
CZ 158 00 Praha 5 - Jinonice
www.abfacility.com

HIGH SECURITY PRODUCTS, a. s.

Podí stářkou 378/3
140 00 Praha 4
www.hs-p.cz

Agentura Pancéř, s. r. o.

K dubu 2338/2b, Chodov
149 00 Praha 4
www.pancez.cz

European Security Solutions s.r.o.

Týrskova 3214/8,
665 01 Hodonín

ESES0

ATON Security s.r.o.

Na Stráži 1576/35
190 00 Praha 9
www.cleantline.cz

TRIVIS – Centrum vzdělávání, s.r.o.

Na terase 355/8
182 00 Praha 8
www.trivis.cz

ECES Institut, s.r.o.

Kutuzovova 547/13
703 00 Ostrava
www.eces.cz

Hawking group, s.r.o.

Rybna 716/24
110 00 Praha 1
michal.bavsenkov@gmail.com

Silvermen s.r.o.

Baity 6
602 00 Brno
www.silvermen.cz

ELSERVIS - Ivo Kolář

Dědická 898/15
161 00 Praha 6

SIMACEK FACILITY CZ spol. s r. o.

Tínkova 34
628 00 Brno
www.simacek.cz

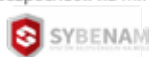
WAKENHAT FIN s.r.o.

Sazečská 560/8
108 00 Praha 10 Malešice
www.wakenhat.cz

SYBENAM - Systém bezpečnosti na míru

U Klavírky 2621/7,
150 00 Praha 5
www.sybenam.cz

ANIM plus – RS, s. r. o.

Areál TJ MČZ, 775 01
Vsetín – Ohraďa
www.anim.cz

General Provider s.r.o.

Sídli: Kodaňská 432/15
101 00 Praha 10
www.generalprovider.cz

UNISEC s.r.o.

Riegrova 54
261 01 Pílsbram
www.unisek.cz

RAM SECURITY s. r. o.

Na Vyhledu 139
250 66 Zábřeh
www.security-cz.eu

Security MCO s.r.o.

Struha 865
517 54 Varnbisk
www.mco-security.cz

Trade Corporation s.r.o.

Mostecká 273/21,
118 00 Praha 1
info@tcorp.cz

CyberGym Europe, a.s.

Pobočná 1395/1
141 00 Praha 4
www.cybergym-europe.com

APEurope s. r. o.

Kapova 42/14
110 00 Praha 1
www.ap-europe.cz

CENTURION loss prevention a. s.

Kundratka 17/1944
180 82 Praha 8
www.centurionlp.cz

ABAS IPS Management s. r. o.

Jankovcova 1569/2c
170 00 Praha 7
www.abasce.cz

Solidita s.r.o.

Jeřábová 419
250 73 Račovice
www.solidita.cz

Synergia management czech s.r.o.

Drtinova 557/10
150 00 Praha 5
www.synergia.cz

Česká pošta Security, s.r.o.

Sídli: Politických vězňů 909/4
Nové Město, 110 00 Praha 1
pisteik.roman@cpost.cz

ARES GROUP s.r.o.

Libušská 189/12
142 00 Praha 4
www.ares-group.cz

Preventa Service s.r.o.

Kutuzovova 547/13
703 00 Ostrava – Vítkovice
www.preventa.cz

Čechymen Financial real, s.r.o.

Na Mlýnské 33/1a,
702 00 Ostrava
www.cechymen.cz

Pro Bank Security, a. s.

Václavské nám. 21
110 00 Praha 1
www.probank.cz

CBA corporation, a. s.

Tínkova 2881/156
628 00 Brno
www.cbacorp.cz

INEX Česká republika s.r.o.

Neumanova 11
412 01 Utoměřice
www.inexce.cz

SHERLOG SE

Londýnská 55
120 00 Praha 2
www.sherlog.cz

RTH Security, s.r.o.

Jaurisova 4
140 00 Praha 4
www.okaprahya.wa.cz

PRIMM bezpečnostní služba s. r. o.

Kutuzovská 309
109 00 Praha 10
www.grimm.cz

Stratia s.r.o.

Podolská 613/28
147 00 Praha 4
www.stratia.cz

OKO 69 s.r.o.

Březinova cesta 192/1
412 01 Utoměřice
www.oko69.cz

INPOS SECURITY

Křížkuvý Újezdec 42
251 68 Kamenice
www.inpos.cz

ČVUT - Fakulta biomedicínského

inženýrství
Sportovní 231 1, Kládno
https://www.fbmi.cvut.cz/

O.K. SHOOTING Security, s.r.o.

Záhradná 746/36
900 51 Zohor
Slovenská republika
www.sbs-shooting.sk

Národní stálá konference

o bezpečnosti (NSKB), z.s.
Chudnická 1059/30
102 00 Praha 10
www.nskb.cz

Ing. Martin Neuschl

Sečetní 391
261 01 Pílsbram

